

Miljøgodkendelse § 12 Svineproduktionen på Heinemosegård, Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup

Ansøger: Klaus Flemming
Pedersen
Heinemosegård
Stestrupvej 184
4360 Kirke Eskilstrup

Ejendomsoplysninger:

Ejendomsnummer: 3160025616
Matrikelnummer: 1 Hegnemose, Kirke
Eskilstrup By mfl
CVR-nummer: 13780374
CHR-nummer: 15787

Myndighed: Holbæk Kommune

Teknik og Miljø
Gl. Skovvej 158
4420 Regstrup

Telefon: 72 36 41 20
E-mail: landbrug@holb.dk

Dato: 23. september 2010
Journalnummer: 07/28489
Sagsbehandler: Annemette Ellefsen

Læsevejledning

Den samlede miljøgodkendelsen består af 4 dele:

1. Et kort resume
2. Afgørelsen med klagevejledning
3. Vilkår der er forudsætningerne for godkendelsen
4. Miljøtekniske beskrivelse og herunder de vurderinger, der ligger til grund for godkendelsen.

Sidstnævnte beskriver landbrugets beliggenhed, indretning og drift, og den miljøpåvirkning der er fra husdyrproduktionen. Her er også beskrevet hvilke forureningsbegrænsende foranstaltninger, der iværksættes i forbindelse med godkendelsen. Beskrivelsen af de enkelte punkter afrundes med kommunens vurdering af, hvorvidt der forventes en væsentlig effekt på miljøet eller om der kan være væsentlige gener for de omkringboende. I de tilfælde hvor det er vurderet, at der kan være væsentlige påvirkninger, henvises til de vilkår der er stillet for at eliminere påvirkningen.

1. Resume

1.1 Produktionen

Ejendommen på Stestrupvej 184 drives som konventionelt svine- og planteavlbrug. Den nuværende sobesætning består af 1161 årssøer svarende til 269 DE. Når smågrisene vejer 7,2 kg flyttes de til ejerens anden ejendom Nygård, Skee Tåstrupvej 34, 4370 Store Merløse, der modtager 35.000 smågrise. De resterende smågrise afsættes til en nabo. Produktion ændres til 1500 årssøer med opdræt af polte svarende til i alt 353 DE. I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny stald til løsgående drægtige søer. Den nye stald opføres i tilknytning til de eksisterende stalde. Derudover renoveres nogle af de eksisterende stalde.

Sobesætningen på Stestrupvej 184 drives sammen med ejeres anden ejendom Nygård, beliggende Skee Tåstrupvej 34, 4370 Store Merløse, Ringsted Kommune, hvorpå smågrise fra Stestrupvej 184 indgår i en smågrise/slagesvinproduktion.

1.2 Ammoniakemission

Ændringen på anlægget er omfattet af det generelle krav om ammoniakreduktion fra stald og lager. Beregningerne på baggrund af ansøgningen viser, at reduktionskravet bliver overholdt med de tiltag, der er indmeldt. Der findes ikke nogen naturområder omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 indenfor en radius af 300 til 1000 meter fra stald og lager - den såkaldte bufferzone 2. Konkrete beregninger af afsætningen til områderne viser, at den ligger under det generelle beskyttelses niveau. Der ligger en række naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor 300 meter af anlægget. Området er et mindre moseområde med et vandhul. Kommunen vurderer, at området ikke er kvælstoffølsomt, og at det ikke vil blive påvirket som følge af udvidelsen.

Holbæk Kommune har ikke konkret kendskab til om der lever bilag 4- arter på eller nær udbringningsarealerne eller anlægget. Der er derfor ikke stillet skærpede vilkår i forhold til beskyttelse af disse arter. Det nærmeste Natura 2000-område er EF-habitatområde nr. 139: Allindelille Fredsskov, der ligger ca. 2900 meter sydvest for anlægget. EF-habitatområde nr. 129: Hejede overdrev, Valborup Skov og Valsøllille Sø ligger 3800 meter sydøst for anlægget. Begge Habitatområder ligger i Ringsted Kommune, derfor har ansøgningen været i høring i Ringsted Kommune.

Ingen af naturtyperne inden for 1000 m fra staldanlæg og opbevaringslagre er habitatnaturtyper eller en del af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000 område.

Holbæk Kommune har vurderet, at der ikke er naturområder, der ikke beskyttes tilstrækkeligt af de fastsatte vilkår og det generelle beskyttelsesniveau for ammoniak. Der kræves heller ikke dispensation til naturbeskyttelseslovens § 3, da det er vurderet, at udvidelsen ikke medfører negative tilstandsændringer i nogen af § 3-områderne.

1.3 Udvaskning af næringsstoffer

14,7 ha af de i alt 357 ha ligger i et område, der er udpeget som nitratklasse 2. Farm-N udvaskningsberegningen viser, at udvaskningen fra udbringningsarealerne bliver mindre end den maksimalt tilladte udvaskning i det konkrete projekt ved anvendelse af referencesædskifte S2 og et dyretryk på 1,33 DE/ha.

Alle udbringningsarealerne ligger i opland der afstrømmer til fosforfølsomme naturområder. Landbruget lever op til de lovmæssige beskyttelsesniveauer for næringsstofafstrømning. På baggrund af beskyttelsesniveauet for fosfor, er der beregnet et reelt dyretryk for ejendommens samlede arealer på 1,33 DE/ha.

Holbæk Kommune har vurderet, at det ansøgte ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil have en skadevirkning på Natura 2000-områder, og der er således ikke behov for, at stille yderligere vilkår til det ansøgte vedrørende næringsstofudvaskning.

1.4 Lugtemission

Lugtgenafstande (afstande hvor der kan forventes væsentlige lugtgener) er i ansøgningen beregnet til:

Byzone	479 m
Samlet bebyggelse	321 m
Enkelt bolig	151 m

De faktuelle afstande fra nærmeste staldafsnit er 1.550 m til samlet bebyggelse og 443 m til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone er ca. 2.800 meter. Altså er genekriterierne for lugtemissionen overholdt. Øvrige afstandskrav i lovens § 8 er også overholdt.

Indholdsfortegnelse:

1. RESUME	2
1.1 PRODUKTIONEN	2
1.2 AMMONIAKEMISSION	2
1.3 UDVASKNING AF NÆRINGSSTOFFER	3
1.4 LUGTEMISSION.....	3
2 MILJØGODKENDELSE.....	6
2.1 KLAGEVEJLEDNING.....	6
2.2 HØRING.....	6
2.3 OFFENTLIGGØRELSE	6
3 VILKÅR	8
4 MILJØTEKNISK BESKRIVELSE.....	13
4.1 HISTORIK	13
4.2 ANLÆGGETS EJER- OG DRIFTSFORHOLD	13
4.3 PRODUKTIONENS STØRRELSE	13
4.4 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.....	14
4.4.1 Landskabelig placering af anlægget	14
4.5 EJENDOMMENS BYGNINGSANLÆG	16
4.6 EJENDOMMENS ANLÆG OG DRIFT	17
4.6.1 Byggeri	17
4.6.2 Gødningslagre.....	17
4.6.3 Ventilationssystem.....	18
4.6.4 Foderopbevaring og foderanlæg.....	18
4.6.5 Rengøring	18
4.6.6 Kommunes samlede vurdering af husdyrbrugets anlæg og drift	18
4.7 EJENDOMMENS HUSDYRHOLD	18
4.8 OPBEVARINGSKAPACITET.....	18
4.9 BEDRIFTENS UDBRINGNINGSAREALER	19
4.9.1 Harmoniareal	20
4.9.2 Sædskitte	20
4.9.3 Gødningshåndtering.....	20
4.10 RESSOURCEFORBRUG	20
4.10.1 El.....	20
4.10.2 Drivmidler og biobrændsel	21
4.10.3 Vand	21
4.10.4 Foderforbrug.....	21
4.10.5 Såsæd, handelsgødning, olie, kemikalier og pesticider	21
4.11 RESTSTOFFER OG EMISSION FRA PRODUKTIONEN	22
4.11.1 Husdyrgødning	22
4.11.2 Overfladevand	22
4.11.3 Kvælstofudvaskning	22
4.11.4 Grundvand – nitratfølsomt område.....	25
4.11.5 Fosfor.....	26
4.11.6 Ammoniakfordampning fra anlæg.....	27
4.11.7 Beskyttet natur omkring udbringningsarealerne.....	29
4.11.8 Lugtemission	32
4.11.9 Støvemission.....	34
4.11.10 Støjklilder	34
4.11.11 Lys	36
4.11.12 Transport.....	36
4.11.13 Fluer og skadedyr	37
4.11.14 Spildevand	37
4.11.15 Affald.....	37

4.12	RISICI	38
4.13	EGENKONTROL	39
4.14	HUSDYRBRUGETS OPHØR	39
4.15	BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	39
4.15.1	Staldindretning.....	39
4.15.2	Management	42
4.15.3	Foder.....	43
4.15.4	Ressourceforbrug.....	43
4.15.5	Gødningsopbevaring og - behandling.....	43
4.15.6	Udbringningsarealer	44
4.16	0-SCENARIO OG ALTERNATIV PLACERING.....	44
5	HØRINGSSVAR	45
	1. OFFENTLIGHEDSFASE.....	45
	KOMMENTAR 1:	45
	KOMMENTAR 2:	45
	2. OFFENTLIGHEDSFASE.....	45
	DER ER INDKOMMET TO KOMMENTARER I 2. OFFENTLIGHEDSFASE.....	45
	KOMMENTAR 1:	45
	KOMMENTAR 2:	45
	ANSØGERS KONSULENT FRA LANDBOFORENINGEN GEFION, V/PIIL KROGSGAARD ER KOMMET MED KOMMENTARER TIL ET VILKÅR OG TIL DELE AF GODKENDELSENS TEKST.....	45
6	REFERENCELISTE.....	46

Bilag 1: Oversigtskort over ejendommens udspretningsarealer – Stestrupvej 184.

Bilag 2: Tabel over bedriftens arealer fordelt på størrelse, jordbundstype, nitrat- og fosforklasse.

2 Miljøgodkendelse

Holbæk Kommune giver hermed miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på landbrugsbedriften: Heinemosegård, matrikel nr. 1 Hegnemose, Kirke Eskilstrup mfl., beliggende Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup.

Godkendelse meddeles i henhold til § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) med tilhørende bekendtgørelse; nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, med de vilkår som fremgår af godkendelsen.

Husdyrholdet på Heinemosegård kan udvides til 353 dyreenheder (DE). Svarende til en sobesætning på 1500 årssøer, hvor smågrisene, når de vejer 7,2 kg, flyttes til ejerens anden ejendom eller sælges. I forbindelse med udvidelsen bygges en ny stald på 1540 m² til løsgående drægtige søer. Den nye bygning opføres i tilknytning til de eksisterende stalde.

2.1 Klagevejledning

Denne afgørelse om miljøgodkendelse kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer, som angivet i §§ 85-87 i husdyrgodkendelsesloven, samt enhver der har en væsentlig individuel interesse i sagen. En klage skal være skriftlig og skal sendes til Holbæk Kommune på landbrug@holb.dk eller til Holbæk Kommune, Natur, Miljø og Landskab, Postboks 89, 4420 Regstrup. Anfør venligst journalnummer 07/28489. Der er fire ugers klagefrist fra godkendelsen er offentliggjort. En klage skal være modtaget af Holbæk Kommune senest onsdag 27. oktober den 2010 kl. 15.00. Alle henvendelser bedes anført journalnummer 07/28489.

Hvis der kommer klager, sender kommunen dem videre til Miljøklagenævnet sammen med godkendelsen og det materiale, som er anvendt ved behandling af sagen. Ansøger vil blive orienteret, hvis der indkommer klager i sagen.

En klage har normalt ikke opsættende virkning, dvs. ansøger kan udnytte godkendelsen mens klagen behandles, medmindre Miljøklagenævnet meddeler ansøger andet. Søgsmål til prøvelse af afgørelsens lovlighed skal være anlagt ved domstolene senest 6 måneder efter godkendelsen er offentliggjort jf. § 101 i Miljøbeskyttelsesloven. Er godkendelsen påklaget, forlænges fristen til 6 måneder efter Miljøklagenævnets afgørelse af sagen.

2.2 Høring

Ansøgningen har været offentliggjort på kommunens hjemmeside og i lokalavisen By og Land den 15. april til den 9. maj 2008. Udkast til miljøgodkendelsen har været i høring i 6 uger fra 9. juli til den 16. august 2010. Da selve anlægget ligger ca. 600 m fra kommunegrænsen til Ringsted, og der er udbringningsarealer beliggende i Ringsted Kommune, har miljøgodkendelsen været sendt i høring i Ringsted Kommune jf. henholdsvis husdyrlovens § 25 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 21

2.3 Offentliggørelse

Godkendelsen er annonceret i Midtsjællands Folkeblad onsdag den 29. september 2010 og på kommunes hjemmeside www.holbaeknettet.dk under fanen >Bolig, miljø og trafik<

Holbæk Kommune 23. september 2010

Annemette Ellefsen

Agronom

Kopi af godkendelse fremsendt til:

- Klaus Flemming Pedersen, Heinemosegård, Stestrupvej 184, 4360 Kirke Eskilstrup
- Miljøcenter Roskilde, Ny Østergade 7-11, 4000 Roskilde, post@ros.min.dk
- Miljøministeriet, Højbro Plads 4, 1200 København K, mim@mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Islands Brygge 67, 2300 København S, sst@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark (Forening Søer + vandløb) nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforening, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Holbæk Afdelingen, holbaek@dn.dk
- Dansk Ornitologisk forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V dof@dof.dk og holbaek@dof.dk
- Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N husdyr@ecocouncil.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1651 København V, E-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 København K, E-mail: fbr@fbr.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund v/miljøkoordinator Knud Nielsen, Vandværksbakken 31, 4450 Jyderup; knud.lis@mail.dk
- Miljøkonsulent, Piil Krogsgaard, Landboforeningen Gefion. pk@gefion.nu
- Ringsted Kommune, Teknisk Forvaltning, Rønnedevej 9, 4100 Ringsted, PCR@ringsted.dk
- Vivi og Jan Giolbas, Bårupvej 3, 4360 Kirke Eskilstrup, giolbas@it.dk
- Holbæk Museum, sekretariat@holbmus.dk

3 Vilkår

Godkendelsen gives under forudsætning af, at produktion opfylder følgende vilkår. Udover de opsatte vilkår skal produktionen til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser – også selvom disse eventuelt måtte blive skærpede i forhold til denne godkendelse.

Generelle vilkår.

1. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og ansøgningsmaterialet.
2. Miljøgodkendelsen skal udnyttes senest 2 år efter den er meddelt. Med udnyttet forstås, at alle nybygninger og renoveringer, der er omfattet af godkendelsen, er bygget færdig, og at indsættelse af besætningen er påbegyndt. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet 2 år efter godkendelsen er meddelt.
3. Dyreholdets størrelse skal være oppe på den ansøgte produktion senest 3 år fra godkendelsen er meddelt. Hvis det ansøgte dyrehold ikke er fuldt udnyttet bortfalder den del, der ikke er blevet udnyttet. Dyreholdets størrelse skal senest den 23.9.2013 anmeldes til kommunen. Anmeldelsen sendes til kommunen på adressen: Holbæk Kommune, Natur, Miljø og Landskab, Postboks 89, 4420 Regstrup eller på mail: landbrug@holb.dk
4. Hvis miljøgodkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de pågældende tre år.
5. Vilkår vedrørende produktionsanlæg og markdrift, skal være kendt af alle ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften. Ejer af anlægget er ansvarlig for at vilkårene for husdyrbruget overholdes.
6. Eventuelle ændringer i ejerforhold og/eller hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Holbæk Kommune.

Vilkår vedrørende anlæg og drift

7. Den nye stald må maksimalt være 8 meter høj og skal opføres med gråt tag og ydervægge i betonelementer i en gul farve, der svarer til de nuværende murstensbygninger. Gavlene bygges i gule stålplader.
8. Driftsbygninger, der tages ud af drift, skal holdes i god udvendig vedligeholdsmæssig stand. Vedligeholdes de ikke, kan kommunen pålægge ejer at nedrive og fjerne dem.
9. Hele anlægget skal gennemgås af en energikonsulent med henblik på at nedsætte elforbruget på ejendommen. Gennemgangen skal være foretaget senest 1 år efter udvidelse, dog senest den 1.1.2012. Kopi af resultatet skal fremsendes til kommunen senest 14 dage efter gennemgangen.

Dyrehold

10. Husdyrholdet skal være sammensat som det fremgår af den miljøtekniske redegørelse. Den samlede produktion må ikke overstige 353 DE på årsplan (jf. beregninger efter bek. 1695 af 19.12.2006, bilag 1A, punkt B). Der gives tilladelse til 1500 årssøer med smågrise op til 7,2 kg. Derudover suppleres med opdræt af polte op til i alt 353 DE.
11. Det tillades, at fordelingen mellem søer, smågrise og slagtesvin varierer indenfor de maksimale DE. Produktionen må dog ikke overstige:
  - 349 DE i årssøer
  - 15 DE i smågrise
  - 15 DE i polte
12. Fodring skal planlægges således, at foderforbrug og foderudnyttelse som minimum lever op til gældende normtal.

13. Foderoptimeringsplanen revideres minimum en gang om året af en fodringskonsulent. Foderforbrug og foderudnyttelse kontrolleres månedligt. Kontroldata registreres i egenkontrolrapport. Mølleri og foderanlæg rengøres og serviceres regelmæssigt og registreres i egenkontrolrapport.

Transport

14. Tung trafik i form af lastbiler der henter eller leverer produkter på Heinemosegård skal foregå i dagtimerne på hverdage kl. 8.00 -18.00 Afhentning af svin og døde dyr kan ske uden for dette tidsrum.
15. Transporter med husdyrgødning på offentlige veje skal foregå i lastbil eller i renholdt gyllevogn med udstyr, der forhindrer spild fra åbninger, slanger mv. Eventuelt spild af husdyrgødning skal straks opsamles.

Håndtering og opbevaring af gylle

16. Al pumpning og håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
17. Der skal etableres støbt påfyldningsplads ved begge gyllebeholdere med afløb og mulighed for at pumpe spild retur til gyllebeholder. Der kan ses bort fra dette vilkår, hvis der ikke monteres stationær pumpe.
18. Der skal være opbevaringskapacitet på mindst 9 måneder, kravet kan opfyldes ved 5-årige skriftlige opbevaringsaftaler. Opbevaringsaftalerne skal fremsendes til kommunen.

Eventuelle ændringer i aftaler om opbevaring af gylle skal meddeles til Holbæk Kommune 1 måned inden aftalerne træder i kraft.

Ammoniak

19. I stald R, F1, G1 og delvis stald M jf. tabel 8 skal der etableres gyllekølingsanlæg under i alt 1300 m². Anlægget skal etableres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens BAT-blad, Køling af gylle i svinestalde 1. udgave oprettet 19.05.2009 eller eventuel nyere version.
20. Der skal som minimum være reduktion i ammoniakemissionen på 20 %. Der skal således i gennemsnit over året køles med 18,5 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 25 kW.
21. Gyllekølingsanlægget skal være i drift 8760 timer/år og varmpumpen skal være forsynet med en timetæller. Gennemsnitligt skal varmpumpens faktiske drifttid være 8418 timer pr. år.
22. Der skal monteres en timetæller og en separat elmåler på varmpumpen.
23. Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
24. Enhver type af driftsstop i gyllekølingsanlægget noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.
25. Gyllekølingsanlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom. Anlægget skal mindst en gang årligt efterses af en sagkyndig og nødvendige reparationer og justeringer skal foretages.

Lugt

26. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stalde og foderarealer bund holdes tørre, at dyrene er rene samt at støv- og smudsbelægning i stalden fjernes.
27. Mølleri, foderanlæg og ventilatorer rengøres og serviceres regelmæssigt. Rengøring og service registres i egenkontrol rapport.
28. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at virksomheden for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
29. Udbringning af gylle skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener og ammoniakfordampning så vidt muligt søges begrænset.

30. Såfremt det bliver nødvendigt at transportere gylle gennem landsbyer, skal det ske i en lukket vogn.

Støj

31. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A)

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	
Mandag-fredag	kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14.00 - 22.00	
Søn- og helligdage	kl. 07.00 - 22.00	
Mandag-fredag	kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 22.00 - 07.00	
Søn- og helligdage	kl. 22.00 - 07.00	

Støjvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Vilkår om støj gælder kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel dvs. ikke kortvarig støj fra markdriften.

32. Tilsynsmyndigheden kan bestemme, at virksomheden skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt - dog højst 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder.
33. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at overskride ovenstående grænseværdier, kan kommunen meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med afhjælpende foranstaltninger for landbrugets regning.

Skadedyr

34. Staldareal og det øvrige anlæg skal holdes rengjort og ryddeligt, således at der ikke er unødigt opformering af fluer og skadedyr
35. Opbevaring af korn, fodermidler, sædekorn og affald m.v. skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter.
36. Såfremt der efter kommunes vurdering opstår gener for omgivelserne ved opformering af fluer og skadedyr, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

Olietank

37. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således at spild kan opsamles. Der må ikke være mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
38. Olie- og kemikalieprodukter, herunder olietanke skal være placeret på fast og tæt bund, så der ikke er mulighed for afløb til jord, overfladevand eller grundvand.

Oplag af olie og kemikalier

39. Olie- og kemikalieprodukter skal opbevares i beholdere, der er egnede til opbevaring og transport af det pågældende affald. Beholderne skal oplagres på et fast, ikke permeabelt underlag med opkant og

uden afløb. Oplagspladsen skal være under tag og være indrettet således, at hele spildet kan opsamles ved brud på den beholder, der indeholder den største mængde farlige affald. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder.

40. Såfremt der opbevares og anvendes flydende handelsgødning på ejendommen, skal det opbevares i en tank på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Affald

41. Alt affald skal opbevares og bortskaffes i henhold til Holbæk Kommunes Regulativ for erhvervsaffald. Levering af affald til rette modtager (i henhold til regulativet) skal dokumenteres over for kommunen.
42. Farligt affald må højst oplageres 1 år på husdyrbruget.

Udbringningsarealer

43. Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må ske på de 357 ha udspretningsareal, som fremgår af bilag 1.
44. Der må ikke udbringes anden organisk gødning på udbringningsarealet end den angivne mængde husdyrgødning.
45. På husdyrbrugets udbringningsareal må der maksimalt udbringes husdyrgødning svarende til et dyretryk på 1,33 DE/ha i svinegylle.
46. For udbringningsarealer beliggende i fosforklasse 1, jf. ansøgningskemaet, skal der foreligge dokumentation for fosfortal. Arealernes fosfortal skal analyseres mindst hver 5. år i et omfang svarende til mindst 1 prøve per 5 ha. Dokumentationen skal fremsendes til Holbæk Kommune, første gang senest den 1. maj 2014.
47. Der må ikke udbringes husdyrgødning, handelsgødning eller anden form for gødning på frossen, oversvømmet, vandlidende og snedækket jord..

Bedste tilgængelige teknologi (BAT)

48. Den nye stald R, stald F1, G1 og delvis stald M, jf. tabel 8 skal indrettes med staldsystemet beskrevet i Miljøstyrelsens BAT-blad nr. af 19.05.2009: Køling af gylle i svinestalde.
49. Drift af anlæg og markbrug skal kontinuerligt tilpasses, så der implementeres den mest forureningsbegrænsende praksis i takt med at den bliver praktisk såvel som økonomisk tilgængelig.
50. Mindst 40 % af overskudsvarmen fra gyllekølingsanlægget skal genanvendes for at gyllekøling kan betragtes som BAT-teknologi. Det svarer til, at der skal genanvendes ca. 84.180 kWh pr. år.
51. Virksomheden skal til enhver tid kunne dokumentere at der genanvendes mindst 40 % af overskudsvarmen fra gyllekølingsanlægget. Det kan ske ved at påmontere en måler på anlægget, hvor varmen går fra til forbrug. Måleren skal aflæses kvartalsvis.

Tilsyn og egenkontrol

52. Ved tilsyn skal kommunen have adgang til bedriftens egenkontrol rapport, gødningsregnskab, sprøjtejournal, mark- og dyrkningsplan samt foderplaner og analyser, for de foregående 5 år.
53. Kommunen kan til enhver tid kræve dokumentation for, at et vilkår i godkendelsen er overholdt.
54. Der skal udarbejdes en beredskabsplan, senest 3 måneder efter, at miljøgodkendelsen er givet, dvs. senest den 23. december 2010. Planen skal opbevares i tilknytning til produktionen og være kendt af alle ansatte. Planen skal til en hver tid være opdateret.
55. Ansøger skal føre rapport over egenkontrol, hvoraf der som minimum er registreret følgende oplysninger:
  - Det samlede foderforbrug (i kg og i FE), herunder foderudnyttelsen.
  - Dato for rensning, servicering og udskiftning af staldmekanik.

- Vand- og elforbrug skal aflæses og registreres hver måned.
- Dato og mængde for afhentning/bortskaffelse af farligt affald skal registreres.
- Registrering gælder som minimum spildolie, kemikalie- og medicinrester.
- Den drifttid hvor varmepumpen kører skal indføres i rapporten månedsvis.

Ophør af produktion

56. Ved produktionsophør på ejendommen fjernes alle foder- og hjælpemiddelrester og gyllebeholdere tømmes og rengøres. Beholdere til opbevaring af husdyrgødning som er omfattet af kravet om beholderkontrol, skal gøres uanvendelige til opbevaring af gylle m.v., hvis de afmeldes beholderkontrol.
57. Nedlægges produktionen skal alle anlæggets bygninger vedligeholdes udvendigt. Sker det ikke, skal ejer af anlægget nedrive og fjerne bygningerne.
58. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes efter den til enhver tid gældende lovgivning samt Holbæk Kommunes affaldsregulativ.

4 Miljøteknisk beskrivelse

4.1 Historik

Ansøger fremsender gennem sin landboforening den 9. december 2005 ansøgning om udvidelse af svineproduktionen til Vestsjællands Amt. Der ansøges om en udvidelse fra 269 dyreenheder (DE) til 353 DE. Produktion ønskes udvidet til 1500 årssøer med smågrise til 7,2 kg. Der udover suppleres med opdræt af polte svarende til i alt 353 DE

Vestsjællands Amt påbegynder udarbejdelsen af VVM-redegørelse med tilhørende regionplanstillæg og i den forbindelse gennemføres 1. offentlighedsfase. Ved amtets nedlæggelse overdrages sagen til Holbæk Kommune, der i henhold til lov nr. 1572 af 20. december 2006 om Miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 105, skal færdiggøre sagen efter den nye lovgivning.

Den 17. oktober 2007 indsender ansøgers konsulent nyt ansøgningsmateriale via husdyrgodkendelse.dk. I det indsendte materiale ansøges fortsat om en udvidelse fra 269 dyreenheder (DE) til 353 DE. Holbæk Kommune gennemførte, i perioden 15. april til 9. maj 2008, 1 høringsfase i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 55. Ansøgningen annonceres i lokalavisen By og Land og på Holbæk Kommunes webside. Der indkommer 2 kommentarer i første offentlighedsfase. Danmarks Naturfrednings Forenings Holbæk Afdelings kommentar er primært en generel betragtning i forhold til udvidelser af husdyrhold. Danmarks Sportsfiskerforbund gør opmærksom på, at der ligger udbringningsarealer tæt Åmosen.

Holbæk Kommune sender den 9. juni til 23. august 2010 udkast til miljøgodkendelse i 2. offentlighedsfase. Høringssvar og kommunens kommentarer fremgår i kapitel 5.

Mens sagen har været under behandling er de kortbilag, der ligger til grund for det fastlagte beskyttelsesniveau for kvælstof- og fosforafstrømning, de såkaldte nitrat- og fosforklasser blevet opdateret af Miljøstyrelsen. På den baggrund har ansøger anmodet om at få sagen sendt tilbage til en genberegning. Genberegningen har betydet, at en del arealer har ændret beskyttelsesniveau, og at der derfor er fortaget en del ændringer i ansøgningsmaterialet i forhold til den oprindelige ansøgning.

Da anlægget er beliggende ca. 600 meter fra kommunegrænsen til Ringsted, dvs. at arealer i Ringsted Kommune ligger i bufferzone 2 fra anlægget, og da en stor del af udbringningsarealerne ligger i Ringsted Kommune, se bilag 1, har ansøgningen i henhold til Husdyrlovens § 25 og Husdyrgodkendelses bekendtgørelsens § 21 været i høring i Ringsted Kommune. Ringsted Kommune har fremsendt høringssvar, og har i den forbindelse ikke haft bemærkninger.

4.2 Anlæggets ejer- og driftsforhold

Heinemosegård ejes og drives af Klaus Flemming Pedersen. Produktionen drives under CVR. nr. 13780374, sammen med en slagtesvinproduktion på ejerens anden ejendomme Nygård, Skee Tåstrupvej 34, 4370 Store Merløse i Ringsted Kommune. Anlægget og produktionen på 35.000 smågrise 7,2 – 30 kg, 650 stk. slagtsvin/polte og 1000 stk. slagtesvin, svarende til i alt 240,3 DE er ikke omfattet af denne godkendelse. En del af husdyrgødningen samt arealerne ved Skee Tåstrupvej 34 indgår i denne miljøgodkendelse. Besætningen på Heinemosegård har i det centrale husdyrregister CHR-nummer 15787. Besætning på Skee Tåstrupvej 34 har CHR-nr. 92546.

4.3 Produktionens størrelse

Udgangspunktet for beregninger fortaget i forbindelse med sagsbehandlingen af ansøgningen er den nuværende tilladte produktion på 1161 årssøer med smågrise til 7,2 kg, svarende til 269 DE. Når den godkendte udvidelse er gennemført, vil der på anlægget være en produktion på 1500 årssøer med smågrise til 7,2 kg. Der udover suppleres med opdræt af polte svarende til i alt 353 DE. Den samlede produktion under det angivne CVR nummer vil efter udvidelsen være på 593 DE. Det er indeholdt i godkendelsen, at smågrise kan fravænnens op til 9 kg. Senere fravænnning tillades under forudsætning af, at den årlige produktion på ejendommen ikke overstiger 353 DE.

4.4 Beliggenhed og planmæssige forhold

Heinemosegård ligger i landzone med 443 m til nærmeste beboelse uden landbrugspligt. Nærmeste nabobeboelse ligger 443 m øst for anlægget på adressen Stestrupvej 182. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse er landsbyen Bårup, der ligger ca. 1.550 m nordvest for anlægget. Nærmeste byzone, Kirke Eskilstrup, ligger ca. 2.800 m mod nordvest. Ejendommen ligger ca. 600 m fra kommunegrænsen til Ringsted Kommune og har udbringningsarealer i Ringsted kommune. Der er ingen lokalplan for området.

Afstand fra staldbygning til m	Afstand m	Afstandskrav m
Beboelse på samme eiendom	100	15
Gvllbeholder til nabobeboelse	460	30
Nærmeste nabobeboelse	443	50
Bvzone. Kirke Eskilstrup	2.800	300
Sommerhusområde	> 300	300
Samlet bebyggelse i landzone	1.550	300
Enkelt vandindvinding	> 25	25
Fælles vandindvinding	> 50	50
Vandløb, dræn, søer	> 15	15
Offentlig vej, privat fælles vej	> 15	15
Naboskel	47	30
Levnedsmiddelvirksomhed	>300	25

Tabel 1: Afstandene fra staldbygning til anden bebyggelse m.v.

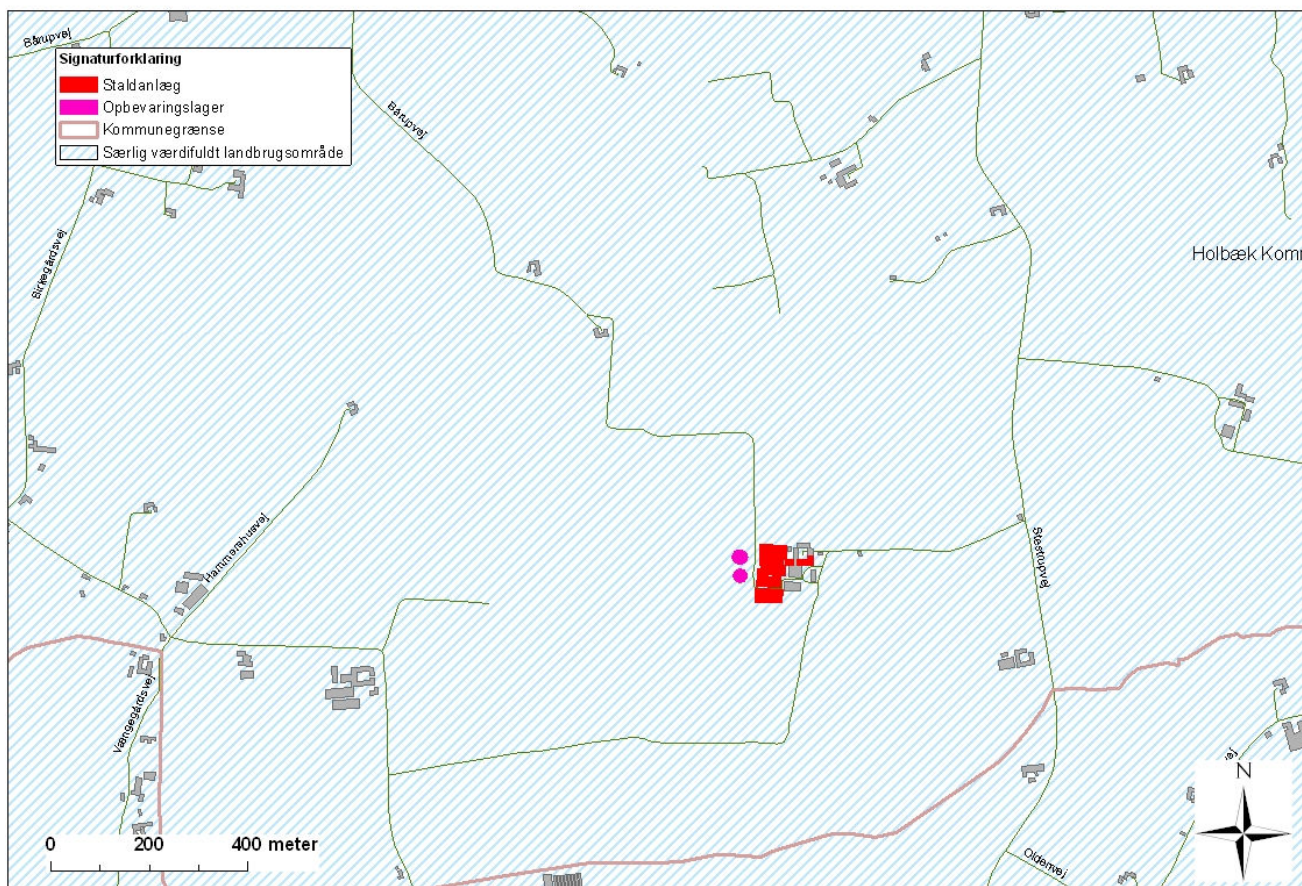
4.4.1 Landskabelig placering af anlægget

Heinemosegård er placeret i det åbne land, og anlægget omfatter samtlige driftsbygninger samt lagre til opbevaring af husdyrgødning, herunder nybygning af stald i umiddelbar nærhed af den eksisterende bygningsmasse.

Anlægget ligger i et område der i Kommuneplan 2007-2018, er udlagte som jordbrugsområde. Jordbrugsområder er primært forbeholdt til jordbrugserhverv. Heinemosegård ligger også i udpegningen ”særligt værdifuldt landbrugsområde”, der landskabsmæssigt er den mest robuste områdetype i det åbne land. I disse områder skal restriktioner overfor jordbrugserhvervet begrænses mest muligt. Anlæg i jordbrugsområderne skal tilpasses det omgivende landskab og byggeri.

Udbringningsarealerne ligger delvis i jordbrugsområde og landskabsområde som det fremgår af kort 1. Der er tale om et åbent landskab, præget af landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt landsbyen Bårup.

Kort 1: Heinemosegårds beliggenhed i landskabelig udpegning.

En del markskel er markeret med levende hegn samt sten- og jorddiger. Der er ikke diger i umiddelbar nærhed af ejendommens bygninger. Det nærmeste dige ligger i et markskel ca. 220 m nord for ejendommens nordligste staldbygning. Ca. 350 m mod øst ligger nærmeste fortidsminde med fortidsmindebeskyttelseslinje.

Husdyrbrugets projekterede anlæg berøres ikke af fredninger, strand-, klit-, sø- og åbeskyttelseslinjer. Der er ingen kirke- og skovbyggelinjer i nærheden af ejendommen. Anlægget ligger ikke i et område med rekreative interesser, skovrejsningsområde eller områder med særlige landskabelige eller geologiske værdier.

Heinemosegård ligger vest for Stestrupvej med Bårup som nærmeste landsby mod nordvest. Staldene ligger i tilknytning til stuehuset, øvrige beboelsesbygninger og øvrige driftsbygninger. To eksisterende gyllebeholdere er placeret vest for staldanlægget i umiddelbar tilknytning hertil. Den nye stald bygges sammen med de eksisterende stalde i sydlig retning som det ses af nedenstående kort 2 og 3.

Anlægget fremtræder samlet og kompakt, og er med sin størrelse forholdsvis dominerende i landskabet uden dog at være skæmmende eller forstyrrende. Den nye stald opføres i samme materiale som de eksisterende hvorfor ydermurene beklædes med gule mursten og taget lægges med naturgrå eternitplade.

Stald og opbevaringsanlæg overholder alle afstandskrav fastsat i husdyr-godkendelseslovens §§ 6 og 8. Hvis der skulle findes drænrør nærmere end 15 m fra byggeriet flyttes disse eller omlægges til tætte rør.

Bygningsmæssigt er der tale om en ny drægtighedsstald til løsgående søer på ca. 1540 m² med en højde på 8 m. Der vil også ske en om- og tilbygning af de eksisterende stalde. Denne ændring vil betyde, at nogle af de eksisterende bygninger vil blive bygget sammen.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Heinemosegård er i henhold til den gældende kommuneplan 2007 beliggende i landzone og i et område, som er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Ejendommen fremtræder som en samlet enhed i

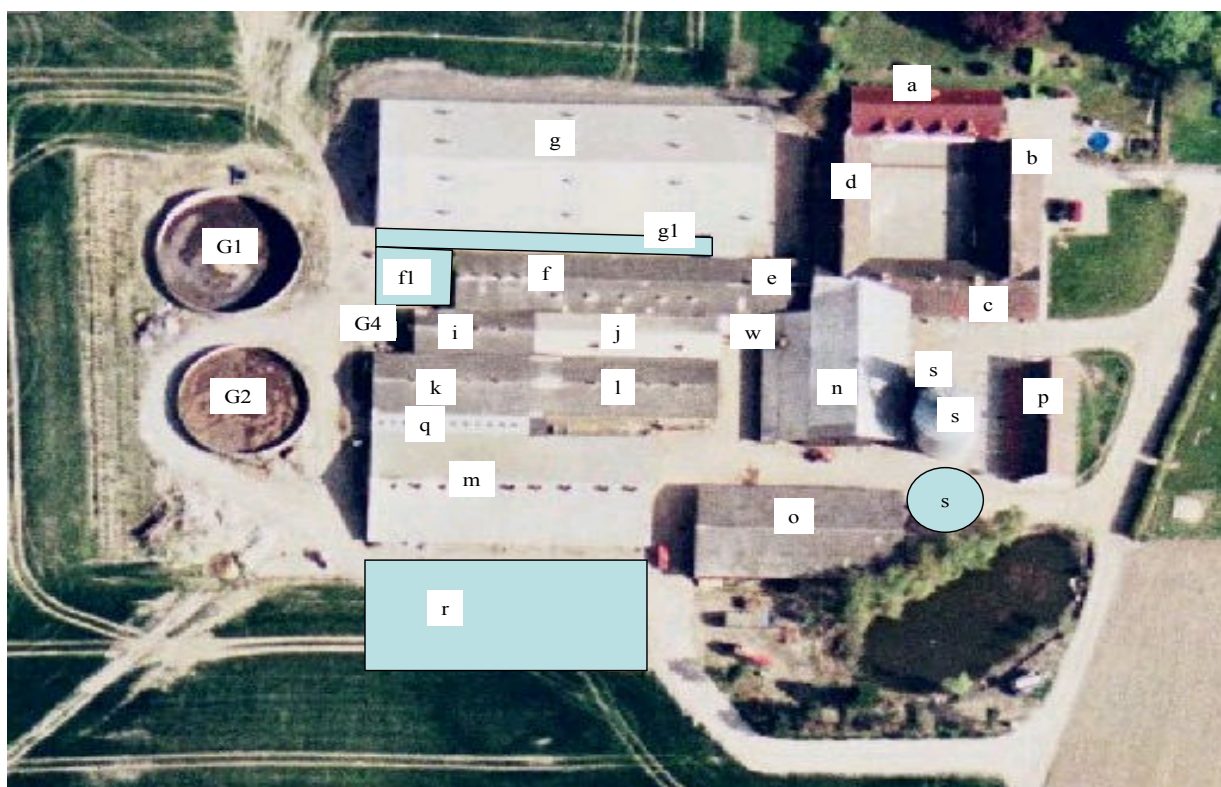
landskabet, idet alle bygninger er opført i tilknytning til hinanden, og således udgør hovedparten af ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer en hensigtsmæssig helhed. Ejendommen ligger trukket tilbage fra den offentlige vej Stestrupvej, og staldene er synlige fra vejen. I forbindelse med besætningsudvidelsen opføres en ny drægtighedsstaldstald til sør syd for de eksisterende stalde.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg efter udbygningen vil fremstå som en driftsmæssig enhed, om end det med sin størrelse vil blive noget mere dominerende i landskabet end det fremtræder i dag. Med udgangspunkt i at nybygningerne opføres i overensstemmelse med det eksisterende byggeri og i den lokale byggestil anses det ikke at være i uoverensstemmelse med de landskabelige forhold.

Ejendommen er beliggende i et småbakket morænelandskab som er rigt på mindre beplantninger og levende hegn. På grund af landskabets bakkede karakter og de mange plantninger er ejendommen meget lidt synlig fra offentlig vej og fra de ejendomme, som ligger langs med Stestrupvej. Det er Holbæk Kommunes vurdering, at landbrugsbyggeriet på ejendommen vil påvirke det omkringliggende landskab i meget lille grad. Kommunen vurderer på den baggrund, at der ikke skal stilles vilkår om skærmende beplantning.

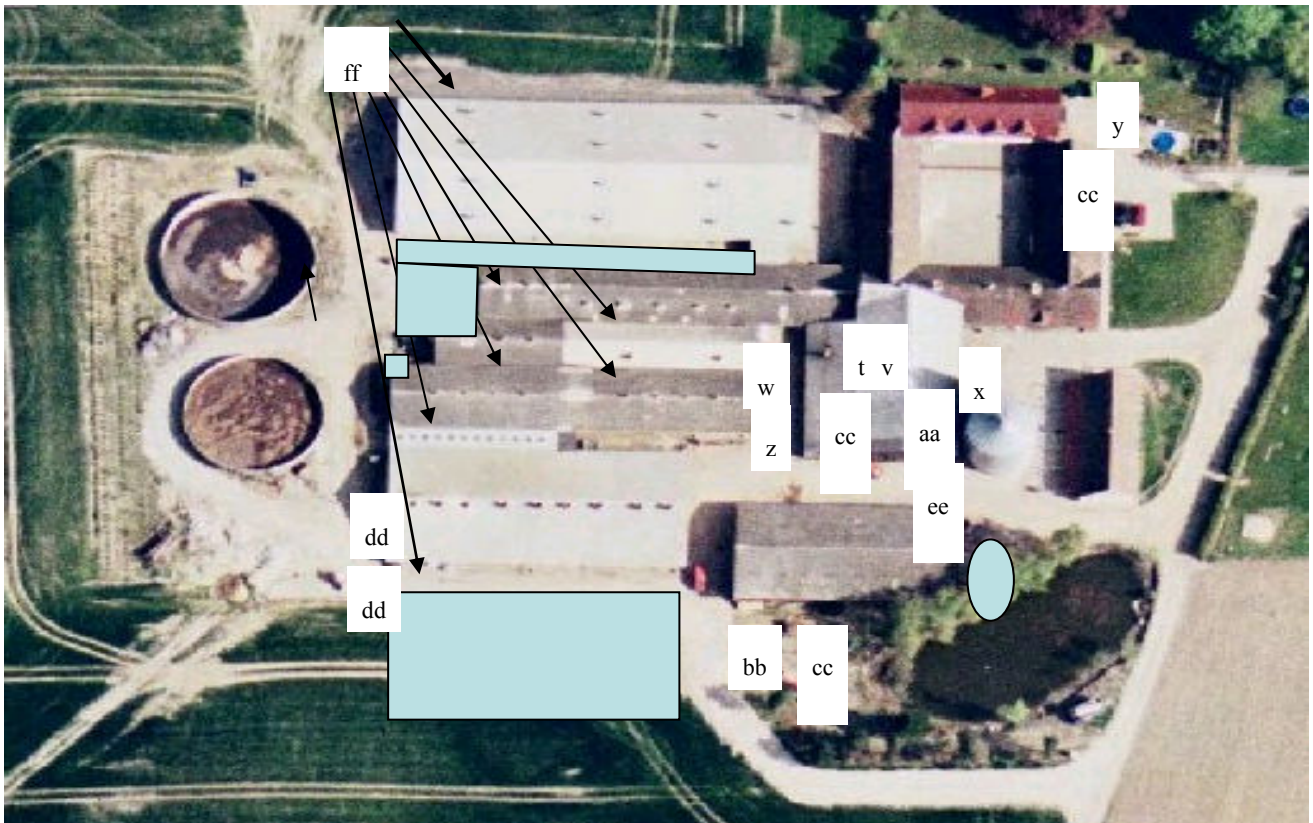
4.5 Ejendommens bygningsanlæg

Den eksisterende produktionsejendom består af et stuehus, en række drægtighedsstalde, fare- og løbestalde samt sygestalde, der er bygget delvis sammen, 2 siloer til korn, 1 maskinhal, 2 gyllebeholdere på hhv. 1600 m³ og 2000 m³, samt en række bygninger der anvendes som personalerum, foderrum m.v. En oversigt over gårdens bygninger mv. ses af kort 2 og 3.

Kort 2: Situationsplan 1a(Luftfoto taget før nye bygninger er opført): a. stuehus, b. garage, c. drægtighedsstald, nedlægges, d. personalerum, e. orner/polte, f. farestald, fl ny drægtighedsstald, g. farestald, gl ny farestald, i. drægtighedsstald, j. drægtighedsstald, k. drægtighedsstald, l. løbeafdeling, m. drægtighedsstald, ombygges, n. foderrum, o. maskinhal, p. disp. rum, q. sygestier, r. ny drægtighedsstald, s. kornsiloer, G1. gylletank, G2. gylletank, G4. fortank.

Kort 3: Situationsplan 1b (Luftfoto taget før nye bygninger er opført): t. kornfyr, v. opbevaring af kemikalier, w. dieseltank, x. brændbart-container, y. vandboring, z. kølecontainer, aa. sorteret affald, bb. olietromler, cc. Kompressor, dd. udendørs lys, ee. tørreblæser, ff. Ventilationsafkast.

Der er udarbejdet en naturplan for ejendommen. I naturplanen er der arbejdet med de landskabelige indtryk af ejendommen, og der er lavet en plan for etablering af læplantning/afskærmende beplantning omkring bygningerne. Beplantningen vil dække ejendommen ind fra vest og nord.

4.6 Ejendommens anlæg og drift

4.6.1 Byggeri

I forbindelse med udvidelsen opføres en ny drægtighedsstald (bygning r) på 28 x 55 m, hvilket giver et samlet areal på nybyggeriet på 1540 m². Stalden er til løsgående søer med transponderfodring og 600 stipladser. Derudover ombygges en eksisterende løbe-drægtighedsstald (bygning m), så den fremover kommer til at rumme et afsnit til polte med 50 stipladser og et afsnit med løsdrift af drægtige søer og transponderfodring med 150 stipladser. Derudover vil der blive gennemført mindre renoveringer af eksisterende stalde, og der vil blive etableret gyllekøling i en del af stalde som det ses af tabel 6, side 39. Siloen (bygning s) er bygget i 2006. På vestgavlen af bygning m er der udendørs belysning.

Stalden (bygning r) opføres i betonelementer i en gul farve, der svarer til de nuværende murstensbygninger. Gavlene bygges i gule stålplader. Bygningens tag udføres i naturgråt eternit. Stalden har en kiphøjde på 8 meter og en taghældning på 15 grader. Der vil efter udvidelsen være i alt 1500 stipladser til søer på hele anlægget. Den nye stald indrettes med redekasser med delvis spaltegulv i fællesarealet. Denne type stald er valgt pga. bedre dyrevelfærd. Staldsystemet har højere ammoniakfordampning end BAT-referencesystemet, og derfor har ansøger valgt at etablere gyllekøling i denne stald og i nogle af de eksisterende stalde, for at leve op til det generelle krav om reduktion af ammoniakemissionen.

4.6.2 Gødningslagre

Der er på ejendommen to eksisterende gyllebeholdere på hhv. 1.600 m³ og 2.000 m³. Dertil er der gyllekanaler med en kapacitet på 980 m³. Gyllebeholderen på 1600 m³ har en diameter på ca. 22,6 meter, og beholderen på 2000 m³ har en diameter på ca. 25,2 meter. Begge beholdere er 4 meter høje, men delvist nedgravet, således at

de er 2,5 meter over terræn. Beholderne er bygget i henholdsvis 1984 og 1993. Der har senest været beholderkontrol på begge beholdere i oktober 2009, hvor det blev konkluderet, at de opfyldte kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

De 2 beholdere er dækket med naturligt flydelag, som sikres ved at tilsætte halm efter hver tømning.

4.6.3 Ventilationssystem

Ventilationen fjerner varme og vanddamp samt støv og gødningsgasser fra dyrene. Herved sikres et passende klima for dyr og personale i staldene. Hovedparten af staldene har undertryksventilation. Stald E har vægventilation uden udsug.

Der ventileres døgnet rundt, året rundt med spidsbelastning i varme perioder. Mængden af luft der udstødes vil være størst i varme perioder. Der er temperaturstyring af ventilationen, og hvis temperaturen stiger, er der en alarm, der går til en telefon. Alle døre og vinduer kan åbnes. Der ud over har ejendommen nødstrømsgenerator, som kan startes ved strømsvigt. Ventilationsanlægget er tilkoblet en alarm, der udløses ved driftsstop ligesom vinduer og døre automatisk åbnes ved driftsstop.

Ventilationsanlægget rengøres mindst en gang årlig for at sikre ydelsen og reducere energiforbruget.

4.6.4 Foderopbevaring og foderanlæg

Korn til foder er fra egen produktion og oplagres i 2 siloer på ejendommen, mens fodertilskud opbevares indendørs i foderlade, der er indrettet i tilknytning til stalden. Ved foderfremstilling anvendes en skivemølle på 8 kW. Fodringsanlægget er i drift 10 timer dagligt. Der anvendes vådfodring, hvilket betyder, at det formalede korn og øvrige fodertilskud blandes med vand inden udfordring. Der anvendes fasefodring, hvorved der kan udfodres forskellige foderblandinger afhængig af grisenes behov.

4.6.5 Rengøring

Farestalde vaskes og rengøres imellem hvert hold grise. Løbe- og drægtighedsstalde vaskes efter behov. Der vaskes ved iblødsætning og efterfølgende højtryksrensning, hertil anvendes primært rent vand, der kan tilsættes et godkendt sæbe- og desinfektionsmiddel. Al rengøringsvand tilledes gyllebeholderne og udbringes med husdyrgødningen.

4.6.6 Kommunes samlede vurdering af husdyrbrugets anlæg og drift

Kommunen vurderer, at anlæg og opbevaringsanlæg lever op til de gældende regler og er indrettet og drives hensigtsmæssigt i forhold til miljø og omgivelser, såfremt de opstillede vilkår efterleves. Management og indretning af anlægget er yderligere vurderet i afsnit 4.15 om bedste tilgængelige teknologi (BAT).

4.7 Ejendommens husdyrhold

Inden udvidelsen er der en tilladt produktion på anlægget på 1161 årssøer svarende til 269 DE. Efter udvidelsen er der en produktion på 1500 årssøer med opdræt af polte svarende til i alt 353 DE. Ansøger driver også ejendommen beliggende Skee Tåstrupvej 34, 4370 Store Merløse, med en tilladt produktion på 35.000 stk. smågrise 7,2-30 kg, 650 stk. polte (slagtesvin) 60-102 kg og 1000 stk. slagtesvin 30-102 kg, i alt svarende til 240, 3 DE. Produktionen på Skee Tåstrupvej 34 indgår ikke i denne godkendelse, da der alene er søgt om godkendelse til produktionen på Ststrupvej 184. Den totale producerede gødningsmængde på begge ejendomme er efter udvidelsen 623 DE, hvoraf 516 DE indgår i denne godkendelse inkl. tilhørende § 16 godkendelse.

4.8 Opbevaringskapacitet

Fra den ansøgte produktion er der normalt en årlig produktion på 8.362 tons svinegylle, beregnet fra plante-direktoratets normtal for husdyrgødningsproduktion. Opbevaringskapaciteten på Heinemosegård er opgjort til 4.558 m³ fordelt på en forbeholder, gyllekanaler og to gyllebeholdere på henholdsvis 2000 m³ og 1600 m³. For at opfylde kravet om 9 mdr. opbevaringskapacitet til produktionen på Heinemosegård vil der i dag kunne anvendes dels tanke på Heinemosegård, ekstra kapacitet på Nygård samt to lejede tanke på i alt 1.000 m³. Holbæk kommune har modtaget skriftlige aftaler om opbevaring af gylle.

Når produktionen på Nygård bliver udvidet, bliver der behov for yderligere opbevaringskapacitet. Denne skaffes ved at leje anden tankkapacitet i området.

Oversigt over opbevaringskapacitet

	Årlig mængde gylle m ³	Prod. pr. måned m ³	Kapacitet m ³	Behov 9 mdr. m ³	Rest til Heinemosegård m ³	Samlet kapacitet Heinemosegård måneder
Heinemosegård	8.362	697	4.558	6.273	-1.715.	6,5
Nygård FØR	4.873	406	4.970*	3.654.	+1.316	1,9
Ib Arpe	-	-	1.000	-	+1.000	1,4
Samlet kapacitet						9,8

* uden gyllekanaler, med telt.

Kommunes vurdering

Ifølge § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders produktion normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler. Det vurderes at ejendommens opbevaringskapacitet på 6,5 måneder ikke er tilstrækkelig til at sikre en miljømæssig forsvarlig håndtering af den producerede gylle.

For at sikre at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning og at husdyrgødningen kan anvendes mest hensigtsmæssigt, stilles der vilkår om at der skal være 9 måneder opbevaringskapacitet. Eventuelle aftaler om opbevaring af gødning skal være skriftlige og ændringer skal meddeles kommunen.

For at minimere risikoen for spild og uheld stiller kommunen vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn. Under forudsætning af at vilkårene overholdes, vurderer kommunen, at opbevaring og håndtering af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler og vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

4.9 Bedriftens udbringningsarealer

Ansøger driver fra Heinemosegård og sin ejendom på Skee- Tåstrupvej 34 et samlet areal på 357,05 ha. Desuden afsætter ansøger 35,1 DE til Flemming Møller Hansen, Stestrupvej 194, der bringer det ud på 25,1 ha. Der er søgt en § 16 godkendelse for disse arealer. Det samlede udbringningsareal, der er omfattet af denne miljøgodkendelse 357 ha, modtager gylle fra både Heinemosegård og Skee Tåstrupvej 34. Arealet tildeles 318 DE fra Heinemosegård og 157 DE fra Skee Tåstrupvej, i alt gødning fra 475 DE, svarende til et husdyrtryk på 1,33 DE pr. ha.

Arealernes opdeling, størrelse og beliggenhed, der er anvendt i de beregninger, der ligger til grund for godkendelsen ses i bilag 1 og 2. Det samlede areal fremgår af bilag 1. Arealerne der er indgået gødningsaftale for kræver en særskilt miljøgodkendelse efter husdyrgødningslovens § 16, idet de ligger i opland til fosforfølsomme områder.

Ændring af udbringningsarealer

Såfremt der ønskes ændringer med hensyn til udbringningsarealernes omfang og placering i forhold til det, der indgår i miljøgodkendelsen – jf. bilag og kort - skal dette anmeldes til Holbæk Kommune efter bestemmelserne i §§ 15-16 i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Kommunen skal vurdere, om udbringning af husdyrgødning på de anmeldte arealer kan påvirke miljøet væsentligt.

Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang, og ikke er mere sårbare. Der skal i den forbindelse skelnes mellem bedriftens arealer (ejede og forpagtede arealer) og arealer, hvor der indgås aftale om overførsel af husdyrgødning, idet nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori.

Anmeldelse af udskiftning af udbringningsarealer skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse den 1. august via IT-ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk. Kommunen skal så inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der ønskes udskiftet.

Udskiftning til arealer, som er mere sårbare end allerede godkendte arealer, kan kun ske efter forudgående godkendelse efter § 12 eller § 16 i husdyrgodkendelsesloven.

4.9.1 Harmoniareal

Harmoniarealet for de 510 DE (inkl. afsat gylle) vil efter udvidelsen være 364 ha. Krav om harmoniareal er således opfyldt med et samlet udbringningsareal på 378 ha. (inkl. aftalearealer).

4.9.2 Sædskifte

Klaus Fl. Pedersen driver udbringningsarealerne med konventionel planteavl. Ansøger har angivet sit sædskifte, således at alle arealer drives med sædskiftet S2. Der er det såkaldte reference sædskifte for arealer på lerjord, der modtager svinegylle, hvor udvaskningsindekset er på 93 %. Oversigt over arealer ses af bilag 2. Kommunen har vurderet, at der ikke er behov for at stille vilkår til sædskiftet på ejendommen.

4.9.3 Gødningshåndtering

En del af gyllen fra produktionen på Heinemosegård pumpes direkte ud til gylleudligger med slæbeslanger. Den resterende gylle bringes med lastvogn til containere og pumpes herfra til udlægger. Udbringningen sker i forbindelse med markarbejde i april, maj og i september. Udbringningsmetoden indebærer et mindre energiforbrug, end hvis al gyllen skulle transporteres med lastvogn/traktor. Håndtering og specielt udbringning af gylle vil ofte give lugtgener specielt for naboer der bor tæt ved udbringningsarealerne. Lugtgener er meget svære at undgå, men bør i videst muligt omfang begrænses. Udbringningsarealerne er spredt over et større område, og en del af arealerne ligger tæt på samlet bebyggelser ved landsbyen Skee-Tåstrup.

Kommunens vurdering

Gylle bør så vidt muligt udbringes i overskyet og køligt vejr og gerne lige før en nedbørsperiode, herved afgives ikke unødigt megen ammoniak og lugt, og gyllen nedbringes hurtigere til rodzonen. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage. For at minimere risikoen for afstrømning af husdyrgødning til grundvand og overfladevand stilles vilkår om, at der ikke må udbringes husdyrgødning og handelsgødning på frossen, oversvømmet, vandlidende og snedækket jord. Da der ikke er kraftig skrånende arealer, og der som minimum holdes 2 m dyrkningsfrie bræmmer til vandløbene jf. generelle bestemmelser i vandløbsloven, vurderer kommunen at håndtering af gylle lever og til de generelle regler for håndtering af husdyrgødning.

For at minimere gener i forbindelse med udbringning af gylle anbefaler kommunen at orientere naboer til udbringningsarealer før udbringningen. Med de opsatte vilkår og anbefalinger mener kommunen at håndtering af husdyrgødning, ikke vil give anledning til unødigt påvirkning af omgivelserne.

Det vurderes, at det ønskede sædskifte er realistisk i forhold til ejendommens husdyrproduktion og jordtype. Det er kommunens samlede vurdering at driften af udbringningsarealerne sker på en måde der er i overensstemmelse med lovgivningen og til mindst mulig gene for omgivelserne, når de stillede vilkår efterleves.

4.10 Ressourceforbrug

4.10.1 EI

Med den nuværende produktion er der et elforbrug på ca. 300.000 kWh. Beregninger i henhold til Dansk Landbrugsrådgivning, viser, at elforbrug både før og efter udvidelsen er mere end dobbelt så stort som gennemsnittet for svineproducenter med en besætning svarende til den ansøgte. Det vurderes at energiforbruget skal kunne nedsættes med 35 %. Med i forbruget er ventilation, foderblanding, udfodring, belysning, udmugning og gyllepumpe.

Efter udvidelsen etableres gyllekøling hvor beregninger viser, at der produceres 210.000 kWh.

Der er stillet vilkår til drift, vedligehold og servicering af anlægget for at begrænse elforbruget. Da elforbruget før udvidelsen ligger langt over normtallet, stilles der vilkår om at hele anlægget gennemgås af en energikonsulent. I ansøgningen er endvidere oplyst følgende elbesparende foranstaltninger:

- Regelmæssig rensning, servicering og reovering af ventilationsanlæg og foderanlæg.

- Løbende udskiftning til nyt energibesparende udstyr, der vil blive etableret frekvensstyrede motorer ved ventilationsafkastene.
- Der anvendes energisparepærer overalt og lysstofrør starter med softstarter.
- Regelmæssig kontrol og kalibrering af temperatur- og fugtfølere.

4.10.2 Drivmidler og biobrændsel

Der dyrkes efter udvidelsen 357,05 ha. Brændstofforbruget er ved den nuværende produktion på ca. 100.000 liter diesel, og dette forventes ved den ansøgte produktion at falde til ca. 30.000 liter svarende til ca. 88 l/ha. Det høje olieforbrug i før-situationen afspejler forbrug til både maskiner og opvarmning. Fremover vil der blive anvendt overskudsvarme fra gyllekølingsanlægget til opvarmning og olie til nødstrømsanlæg.

Brændstof opbevares i en 5999 liter tank uden for ved værkstedet (oversigtstegning w).

For at sikre at der ikke sker forurening af jord, overfladevand og grundvand, stilles vilkår om opbevaring af olie.

Kommunen vurderer, at håndtering og opbevaring af olie m.v. kan foregå på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler og kommunes regulativ for erhvervsaffald samt ovenstående vilkår overholdes.

4.10.3 Vand

Vand leveres fra egen boring på ejendommen. Det årlige vandforbrug omfatter drikkevand, vand til vask af stalde og drikkevandsspild. For den nuværende produktion er der ud fra normtallene et forbrug på ca. 6070 m³. I praksis angiver ansøger et forbrug på ca. 6700 m³. Efter gennemførelse af udvidelsen er forbruget beregnet til 8610 m³ mod et normtal på 8010 m³.

Det må forventes, at der vil være årstidsvariationer i vandforbruget, således at der bruges større mængder i sommerhalvåret, hvor dyrene har større behov for drikkevand. Samtidig vil der formentlig skulle øges i frekvensen af overbrusning i varme perioder, hvilket vil forøge vandforbruget.

Som udgangspunkt vurderer kommunen, at det skal tilstræbes at vandforbruget nedbringes. Ansøger har i forbindelse med ansøgningen en række foranstaltninger til nedbringelse af vandforbrug. Løbende udskiftning af drikkenipler, der også er placeret over fodertrug. Rørsystem og overbrusningsanlægget bliver jævnligt tjekket for fejl og lækage. Ved vask af stalde og maskiner sættes først i blød, hvorved der efterfølgende skal bruges mindre vand til at vaske rent. Med vilkår om registrering af forbruget månedsvist sikres det, at man hurtigt opdager utilsigtet drikkevandsspild og eventuelle brud på rørsystemer.

Kommunen vurderer at det, som med det øvrige ressourceforbrug, skal tilstræbes, at forbruget løbende registreres, og at det vurderes om der er besparende foranstaltninger, der kan implementeres i driften.

4.10.4 Foderforbrug

Korn til foder dyrkes på gårdens marker og suppleres med indkøbt fodertilskud. For at kunne nedbringe og effektivisere forbruget, kontrolvejes kontinuerligt og foderplaner revideres og optimeres af ansøgers foderkonsulent minimum en gang om året.

Der benyttes hjemmeblandet foder med tilsætning af fosforfytase og monocalciumfosfat (højt fordøjeligt uorganisk fosfat) ud fra normer og anbefalinger. Der gennemføres fasefodring af søerne, hvorved søer i forskellige stadier kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres i 3 forskellige blandinger, en blanding til polte, en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Se også afsnit 4.15.3 under BAT

4.10.5 Såsæd, handelsgødning, olie, kemikalier og pesticider

Udbringningsarealerne drives fra Heinemosegård. Planteværnsmidler og kemikalier opbevares i separat aflåst rum (v på grundplan), placeringen er angivet på kort 3. Marksprøjten fyldes fra vandtank i marken og kemikalier påfyldes i marken. Sprøjten skylles i marken, og skyllevandet udspreddes på afgrøden.

Olie og smøremidler opbevares i maskinhal på fast gulv. Alle øvrige hjælpemidler såsom maling, rensmidler mv. opbevares som olien i frostfrit rum uden afløb. Forbrug af såsæd og handelsgødning er den samme eller mindre fra nudrift til projektet er gennemført. Handelsgødning og såsæd opbevares i maskinhal eller lade.

Der stilles vilkår om at eventuel opbevaring af flydende handelsgødning skal ske i tanke placeret på fast plads med afløb til gylletanken.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering at ressourceforbruget, ligesom håndtering og opbevaring af hjælpepestoffer, på ejendommen stemmer godt overens med den ansøgte produktion. Med de opstillede vilkår til optimering, tilsyn og egenkontrol er det kommunens vurdering, at produktionen lever op til de af lovgivningen fastsatte krav.

4.11 Reststoffer og emission fra produktionen

4.11.1 Husdyrgødning

Der produceres hvert år ca. 8.362 m³ svinegylle på anlægget. Udover den gylle der produceres på Heinemosegård tilføres ca. 3.930 m³ gylle fra Skee-Tåstrupvej 34. Plantedirektoratets normtal for husdyrgødnings indhold af kvælstof, fosfor er anvendt til beregningen af gyllens indhold af næringsstoffer. Den samlede produktion af gylle fra anlægget indeholder 36,5 tons kvælstof og 8608 kg fosfor, hertil kommer 18,3 tons kvælstof og 3.964 kg fosfor fra Skee-Tåstrupvej 34. Der afsættes gødning fra 35,1 DE, således bliver den totale gødningsmængde på arealerne drevet under Heinemosegård 51,2 tons kvælstof og 11,7 tons fosfor. Gyllen udbringes på udbringningsarealet i henhold til lovgivningen og de opsatte vilkår.

4.11.2 Overfladevand

Beregning af afstrømning og udvaskning af næringsalte er foretaget i beregningsmodulet i det elektroniske ansøgningssystem, samt på regneark fra selve ansøgningen. Udover husdyrgødning fra den ansøgte produktion er yderligere indregnet påvirkningen fra tilførsel af handelsgødning.

Bedriftens anlæg og egne arealer ligger i afstrømningsoplande til henholdsvis Tissø og Tystrup Sø. Den største del af udbringningsarealerne ligger i afstrømningsoplandet til Tissø, som er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 100: Tissø, Lille Åmose og Hallenslev Mose og med slut recipient i Jammerland Bugt. Tissø er endvidere en del af EF-habitatområde nr. 138: Åmose, Tissø, Halleby Å og Flasken.

14,6 ha af udbringningsarealerne ligger i afstrømningsopland til Tystrup Sø, som er en del af EF-habitatområde nr. 194: Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen. Fælles for recipienterne er, at de er belastet af et for højt niveau af næringsstoffer i forhold til deres målsætning.

Arealet, der afstrømmer til habitat område nr. 194: Tystrup-Bavelse Sø, er beliggende i Ringsted Kommune. I henhold til husdyrgodkendelses bekendtgørelsens § 21, har Ringsted Kommune haft arealet i høring. Ringsted Kommune har i den forbindelse vurderet, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning som følge af udbringning på arealet.

Det resterende udbringningsareal afvander til EF habitatområde nr. 138: Åmosen, Tissø, Nedre Halleby Å og Flasken. Slutrecipient er Jammerland bugt i Kattegat. Habitatområdet er udpeget som ”meget kvælstofsårbar” og må som udgangspunkt ikke belastes yderligere med næringsalte.

4.11.3 Kvælstofudvaskning

Sårbarheden for udvaskning af kvælstof til overfladevand afgøres af arealets nitratklasse. Der arbejdes med 4 nitratklasser og et områdes nitratklasse bestemmes ud fra afvandingsoplandets sårbarhed og oplandets evne til at tilbageholde nitrat (reduktionspotentiale). Natura 2000 oplande inddeles endvidere i sårbare og meget sårbare afvandingsoplande.

På baggrund af oplandenes sårbarhed og reduktionspotentiale er arealerne fordelt i nitratklasser, hvilket fremgår af tabel 2 og bilag 2 Der er opsat 3 beskyttelses niveauer (nitratklasser) i forhold til at regulere kvælstofudvaskning fra husdyrgødning til overfladevand. For arealer udenfor nitratklasse 1-3 er der ikke nogen restriktioner på gødskning udover harmonikravet. Beskyttelsesniveauerne for nitratklasserne 1-3 er i loven fastsat til hhv. 85, 65 og 50 % af udvaskningen fra areal med fuldt husdyrtryk og gødskning med

handelsgødning til norm for afgrødesammensætningen i standardsædskifterne. Beskyttelsesniveauet fastsættes efterfølgende på den enkelte bedrift som et forholdstal kaldet reduktionsprocenten på det samlede udbringningsareal.

Langt hovedparten af udbringningsarealerne ligger i nitratklasser 0, uden for nitratfølsomt afvandingsopland. 14,65 ha ligger i nitratklasse 2, hvilket svarer til 4,4 % af det samlede udbringningsareal. Se nedenstående Tabel 2.

	ha	Tilladt dyretryk	Dyreenheder
Nitratklasse 0	342,4 ha	1,40 DE/ha	479,4 DE
Nitratklasse 1	0 ha	1,19 DE/ha	0 DE
Nitratklasse 2	14,65 ha	0,91 DE/ha	13,33 DE
Nitratklasse 3	0 ha	0,70 DE/ha	0DE
Vægtet gens. dyretryk	357,05	1,38 DE/ha	492,69DE

Tabel 2: Udbringningsarealernes placering i nitratklasser.

Arealernes placering i nitratklasse 0 og 2 medfører, at der maksimalt må udbringes husdyrgødning med et dyretryk på 1,38 DE/ha, svarende til 98,6 % af det fulde husdyrtryk (reduktionsprocenten).

Ansøger ønsker at udbringe 1,33 DE/ha på hele udbringningsarealet.

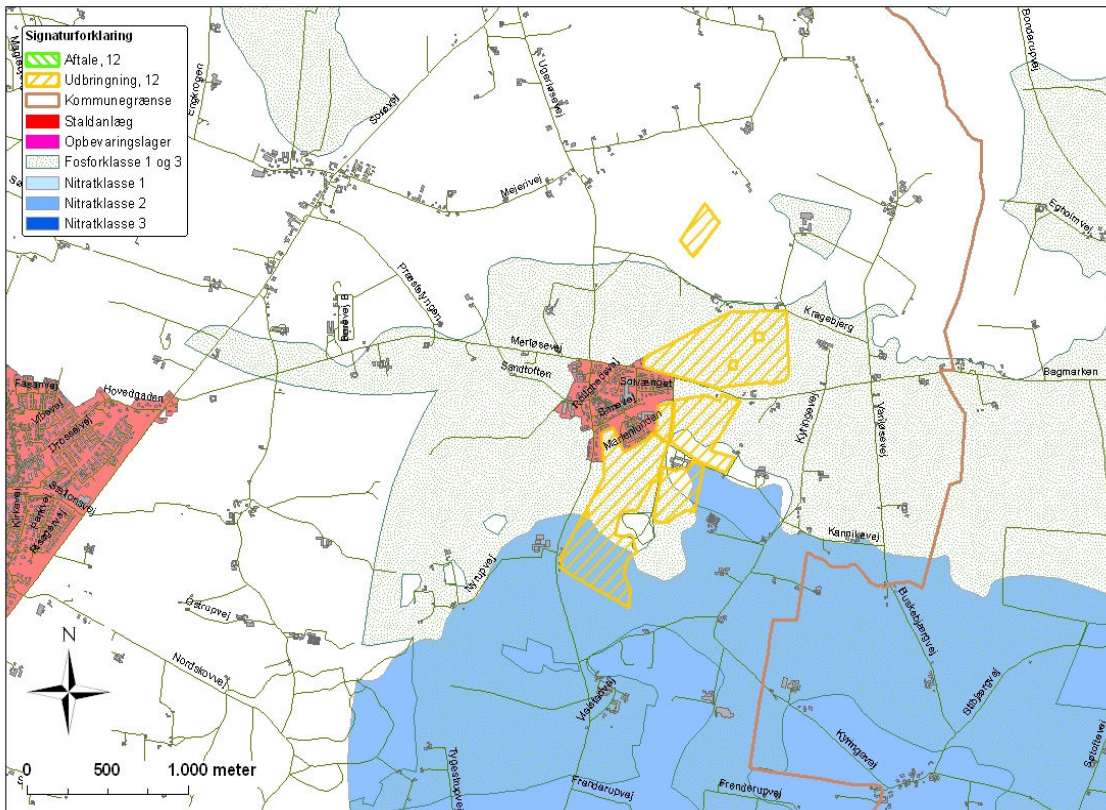
Beregninger i IT-ansøgningssystemet viser, at udvaskningen fra udbringningsarealerne maksimalt må udgøre 40,60 N/ha/år. Ved anvendelse referencesædskiftet S2, der har et udvaskningsindeks på 93, er udvaskningen fra rodzonen af udbringningsarealerne i ansøgt drift beregnet til 40,40 N/ha/år. Husdyrlovens krav til nitratudvaskning er hermed overholdt.

Kommunens vurdering

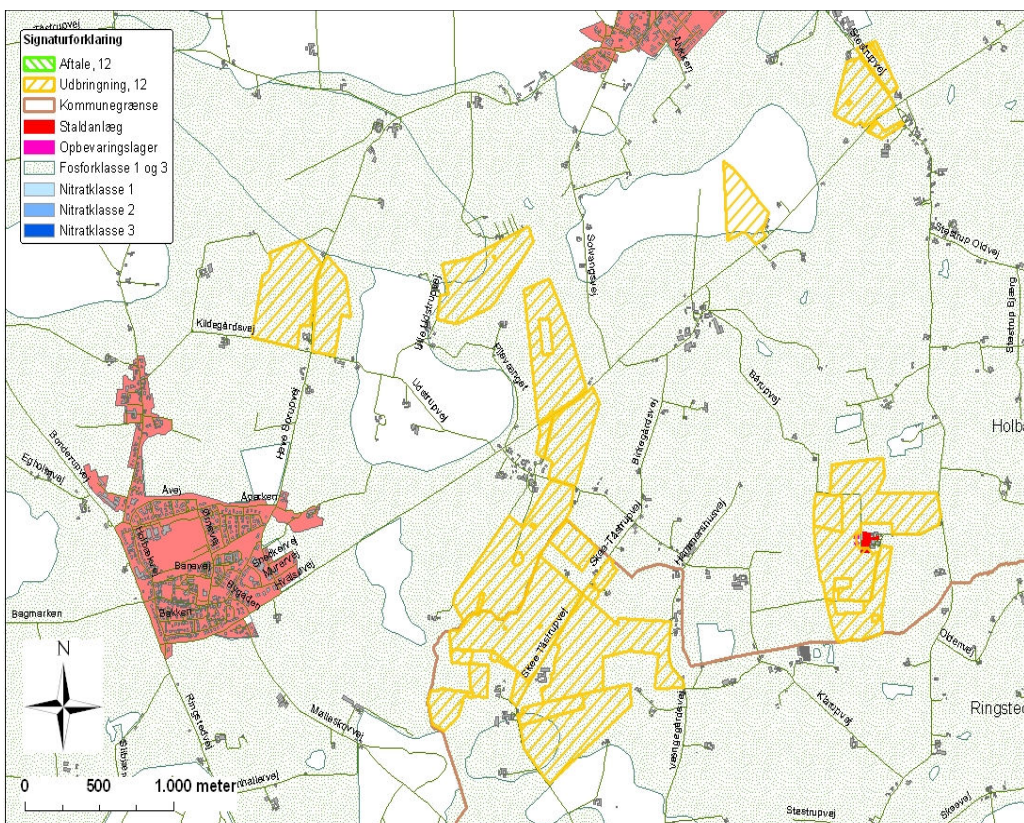
Før kommunen kan træffe afgørelse om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsen § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Hvis projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2.

Farm-N udvaskningsberegningen viser, at udvaskningen fra udbringningsarealerne bliver mindre end den maksimalt tilladte udvaskning i det konkrete projekt ved anvendelse af referencesædskifte S2 og et dyretryk på 1,33 DE/ha.

Kort 4: Nitrat- og fosforklasser for arealer omkring Skee-Tåstrup

Kort 5: Nitrat- og fosforklasser for arealer omkring St. Merløse / Heinemosegård

Udvaskningsberegningen er baseret på anvendelse af svinegylle. Hvis driftsherre ønsker at udbringe husdyrgødning med en anden sammensætning af husdyrgødning eller anden organisk gødning, kan det muligvis betyde en højere udvaskningsberegning. Holbæk Kommune meddeler godkendelse til, at der kan udbringes svinegylle på ejendommen med et dyretryk på 1,33 DE/ha.

Tissø, Lille Åmose og Hallenslev Mose til Jammerland Bugt

De arealer der ligger i nitratklasse 0 afvander via Tissø, Lille Åmose og Hallenslev Mose til Jammerland Bugt, der er en del af hovedoplandet i vandplan 2.1 Kalundborg. Habitatområdet, der er udpeget som ”meget kvælstofsårbar” må som udgangspunkt ikke belastes yderligere med næringssalte. Afstrømningsoplandet til Tissø er 406 km². Kvælstofbelastningen stammer hovedsagligt fra landbrug og i mindre grad fra spredt bebyggelse jf. udkast til hovedopland 2.2 Kalundborg. I oplandet er husdyrtætheden i den østlige del 0,5-0,75 DE/ha dyrket areal og 0,75-1,0 DE/ha dyrket areal i den vestlige del.

Med baggrund i husdyrgodkendelseslovens forudsætninger om at det samlede husdyrtryk ikke vil stige, og at kommunen ikke har kendskab til det aktuelle dyretryk, antager kommunen at husdyrgodkendelseslovens forudsætninger også er gældende for dette opland. Sammenholdt med den generelle udvikling og det nævnte dyretryk, er det kommunens vurdering at dyretrykket i deloplandet således vil være konstant eller svagt faldende. Den ansøgte produktion vurderes således ikke i kumulation med andre planer og projekter at have en skadevirkning på nitratudvaskningen til Jammerland Bugt.

For de 342,4 ha, der afvander til Tissø, der er Natura 2000-område, har kommunen beregnet (jf. Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven) en worst-case situation af nitratudvaskningen for det ansøgte projekt.

På baggrund af Farm-N er det beregnet, at der fra husdyrgødningen vil være en ekstra udvaskning fra rodzonen på 5,4 kg N/ha (40,4 kgN/ha-35kgN/ha). Med et minimums reduktionspotentiale på 75 % (Nitratklasse 0) vil der ske en merudvaskning på 462 kg N/år (342,4 ha*5,4 kg N/ha*0,25). Sammenholdes det med at der jf. udkast til Vandplan, Hovedopland 2.2 Kalundborg, Basisanalyse del 1, sker en udvaskning på 568 t N/år, vil den årlige merudvaskning fra dette projekt svare til 0,08 % af det samlede nitratbidrag til Tissø.

Suså og Tystrup Sø og videre til Smålandsfarvandet

14,6 ha af bedriftens udbringningsarealer ligger inden for områder, der afvander til Suså og Tystrup Sø og videre til Smålandsfarvandet. De aktuelle arealer er omfattet af nitratklasse 2, og arealerne har et reduktionspotentiale på mellem 51-75 %. Tystrup Sø er en del af habitatområde nr. 194 ”Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen”, der er klassificeret som meget sårbar. Udpegningen af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder) indebærer, at Danmark er forpligtiget til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for at beskytte.

Der er et afvandingsopland på 73.000 ha til Tystrup Sø.

På baggrund af Farm-N er det beregnet at der fra husdyrgødningen vil være en ekstra udvaskning fra rodzonen på 5,4 kg N/ha (40,4 kg N/ha-35 kg N/ha). En worst-case situation med et minimums reduktionspotentiale på 50 % (Nitratklasse 2) vil der ske en merudvaskning på 39,4 kg N/år (14,6 ha*5,4 kg N/ha*0,50). Sammenholdes det med at der jf. udkast til Vandplanen, Hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet sker en udvaskning på 14 kg N/ha til Tystrup Sø - svarende til 1.022 t N/år, vil den årlige merudvaskning fra dette projekt være forsvindende lille i forhold til den totale udvaskning som er.

Nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug er således langt under 1 % til Jammerland Bugten og forsvindende lille for Tystrup Sø – Smålandshavet. Sammenholdt med Miljøstyrelsens afskæringskriterier (Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven) vurderer Holbæk Kommune, at det ansøgte ikke i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil have en skadevirkning på de aktuelle Natura 2000-områder. Samlet kan det vurderes, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til den ansøgte vedrørende nitratudvaskning.

Med baggrund i det generelle beskyttelsesniveau for nitrat og beregninger i it-ansøgningssystemet må ansøger reelt udbringe 1,33 DE/ha. Der er stillet vilkår om at dyretrykket maksimalt må være 1,33 DE/ha på hele udbringningsarealet. Kommunen vurderer på den baggrund, at udvaskning fra arealet ikke overstiger det fastlagte beskyttelsesniveau, og der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af overfladevand som følge af kvælstofafstrømningen fra bedriften.

4.11.4 Grundvand – nitratfølsomt område

Ingen af udbringningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, det vurderes derfor, at udvaskningen af næringssalte ikke vil have nogen væsentlig betydning på grundvandskvaliteten i området.

4.11.5 Fosfor

Som det gælder for kvælstofafstrømning, er der for fosfor opsat en række beskyttelsesniveauer i forhold til afstrømning. Udgangspunktet for beskyttelsesniveauerne er, hvorvidt udspretningsarealerne ligger i opland, der afstrømmer til Natura 2000-vandområder, der er overbelastet med fosfor. Risikoen for udvaskning af fosfor fra udbringningsarealerne afhænger bl.a. jordbunden og fosfortal.

Der er 2 beskyttelsesniveauer, der er mere restriktive end de almindelige gældende regler for udbringning af fosforholdigt organisk gødning. Det er krav om fosforbalance på arealet i fosforklasse 3 og krav om maksimalt 4 kg fosfor overskud pr. ha i fosforklasse 1. Det ses af Kort 4 og Kort 5 at hovedparten af udbringningsarealerne til Heinemosegård (og Skee-Tåstrupvej 34) ligger i fosforfølsomt afstrømningsopland. Det er arealernes fosfortal, der er afgørende for fastlæggelse af beskyttelsesniveauet. Arealer med fosfortal over 6 er omfattet af fosforklasse 3, arealer med fosfortal mellem 4 og 6 er omfattet af fosforklasse 1. Der er ikke nogen restriktioner for fosforklasse 0.

Tabel 3: Bedriftens arealer fordelt på fosforklasser.

Fosforklasse	Antal ha	Krav til fosfor	
Fosforklasse 0	214,8	Ingen krav	7,6 kg/P/ha/år
Fosforklasse 1	123,5	Max. 4 kg/P/ha/år	4,0 kg/P/ha/år
Fosforklasse 2	0,7	Balance	0,0 kg/P/ha/år
Fosforklasse 3	18,07	Balance	0,0 kg/P/ha/år

I henhold til ansøgningen og de oplyste fosfortal er fordelingen af bedriftens udbringningsarealer på fosforklasser, som det fremgår af Tabel 3. 18 ha i ligger i fosforklasse 3, 123,5 ha ligger i fosforklasse 1 og 0,7 ha ligger i fosforklasse 2, hvor der er krav om balance. Det resterende areal er ikke underlagt restriktioner for fosforgødsning. Ifølge ansøgningen er kravet om fosforoverskud overholdt, og en eventuel yderlig reduktion for overholdelse af kravet er beregnet til -25,0 kg P. Det ansøgte projekt tilfører en mindre gennemsnitlig fosformængde til udbringningsarealerne end tilladt i henhold til IT-ansøgningssystemet.

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger inden for fosforfølsomme oplande til Natura 2000, Tissø. Heraf er 18 ha placeret i fosforklasse 3, der omfatter dræned lerjorde med fosfortal over 6. For arealerne beliggende i fosforklasse 3 er der fastsat krav om fosforbalance. Der er ikke arealer i fosforklasse 3, der afvander til Tystrup Sø.

Der udbringes i alt 11.716 kg P på arealerne, hvilket svarer til 32,8 kg P/ha. Det anvendte sædskifte S2 frafører 26,9 kg P/ha. Det gennemsnitlige fosforoverskud er jf. ansøgningen beregnet til 5,9 kgP/ha.

Kommunens vurdering

Ingen af udbringningsarealerne har terrænhældning over 6 grader modvandløb eller søer og Holbæk Kommune vurderer derfor, at der ikke er væsentlig risiko for afstrømning af fosfor til vandområder ved udbringning af husdyrgødning på arealerne.

Med de angivne fosfortal og det indmeldte sædskifte viser beregningerne, at kravet om fosfor er overholdt. Beregninger i it-ansøgningssystemet viser, at der maksimalt må udbringes 1,38 DE/ha, og at det reelle dyretryk med det indmeldte dyrehold er 1,33 DE/ha. Der fastsættes således vilkår om at der max må udbringes 1,33 DE/ha.

Ud af de 357 ha udbringningsarealer ligger langt den overvejende del inden for fosforfølsomme oplande til Natura 2000 med Jammerbugten som slutrecipient. På baggrund af fosfortal fra udbringningsarealerne, som generelt har lave fosfortal, er i alt 18 ha klassificeret som fosforklasse 3, hvorfra der er stor risiko for afstrømning af fosfor. Der vil fra de 18 ha maksimalt være et fosforoverskud på 5,9 kg P/ha, hvilket betyder at der årligt maksimalt vil kunne afstrømme 106 kg P/år. Da der afstrømmer 9.338 kg P til Tissø om året, svarer afstrømningen til 1,1 % af den samlede afstrømning. Ejendommen har kun en forholdsvis kort vandløbsstrækning, der grænser op til udspretningsarealer der afvander til Tissø, hvor der er størst risiko for fosforafstrømning via jord- og overfladeerosion. Sammenholdt med at landbruget i området kun bidrager med

7 % af den samlede fosforpåvirkningen af vandområderne, vurderer kommunen, at der ikke er risiko for en væsentlig næringsstofberigelse af Natura 2000- området.

Det er Holbæk Kommunes vurdering, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at beskytte mod øget fosforbelastning, og at udbringning af husdyrgødning som følge af udvidelsen ikke har nogen væsentlig betydning på det fosforfølsomme vandmiljø i Natura 2000-områderne.

For at sikre at arealernes indplacering i henholdsvis fosforklasse 1 er korrekt, stilles der vilkår om at udbringningsarealer beliggende i fosforklasse 1, jf. ansøgningsskemaet, skal analyseres mindst hver 5. år. Baggrunden er at kommunen skal vurdere om der er sket ændringer i forudsætningerne for vurderingen af beskyttelsesniveauet for fosfor.

4.11.6 Ammoniakfordampning fra anlæg

Det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniakfordampning fra stald og lager, er opfyldt ved at:

- der etableres gyllekøling i den nye stald til løsgående drægtige søer
- det etableres gyllekøling i de stalde, der renoveres

Den samlede emission af ammoniak vil efter udvidelsen være på 4.722 kg N/år (beregnet i det digitale ansøgningssystem). I forhold til nudriften vil ammoniakfordampningen stige med 529 kg N/år. I nudriften er ammoniakfordampningen 4.193 kg N/år.

Med baggrund i vilkårene om gyllekøling i de renoverede stalde og i den nye stald er det ikke fundet relevant at stille krav i forhold til at reducere ammoniakfordampningen fra anlægget yderligere.

Baggrundsbelastningen af ammoniak er 12 kg N/ha/år for Holbæk og Ringsted Kommune i henhold til DMU's seneste opgørelse (2008).

Natura 2000

Område nr. 158 Allindelille Fredskov:

Staldanlæg og opbevaringslagre ligger mere end 1.000 meter fra det nærmeste Natura 2000 område, som er nr. 158 Allindelille Fredskov. Området udgøres af EF-habitatområde nr. 139. Området ligger ca. 2,9 km syd for staldanlæg og opbevaringslager. Den totale afsætning af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Merafsætningen af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Ud fra beregningerne er det kommunens vurdering, at produktionen og udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet eller udpegningsgrundlaget. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil forhindre, at natur- og målene efter miljømålsloven kan sikres - eller genoprettes i det pågældende område, når vand- og Natura 2000 planerne foreligger. Eftersom kommunen vurderer, at der ikke er risiko for en væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet, er der ikke foretaget en egentlig konsekvensvurdering af afsætningen af atmosfærisk kvælstof til området.

Område nr. 146 Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølle Sø:

Ca. 5 km meter øst for staldanlægget og opbevaringslagre ligger Natura 2000 område nr. 146 Hejede Overdrev, Valborup Skov og Valsølle Sø. Det udgøres af EF-habitatområde nr. 129. Nærmeste del af området ligger ca. 3,8 km sydøst for staldanlæg og opbevaringslager. Den totale afsætning af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Merafsætningen af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Ud fra beregningerne er det kommunens vurdering, at produktionen og udvidelsen ikke indebærer nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet eller udpegningsgrundlaget. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil forhindre, at natur- og målene efter miljømålsloven kan sikres - eller genoprettes i det pågældende område, når vand- og Natura 2000 planerne foreligger. Eftersom kommunen vurderer, at der ikke er risiko for en væsentlig negativ påvirkning af habitatområdet, er der ikke foretaget en egentlig konsekvensvurdering af afsætningen af atmosfærisk kvælstof til området.

§ 7-beskyttet natur (§ 7 i husdyrgodkendelsesloven)

Staldanlæg og opbevaringslagre ligger mere end 1.000 meter fra det nærmeste naturområde, der er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7. Det nærmeste området ligger ca. 2.700 meter syd for staldanlæg og

opbevaringslager. Området er et overdrev. Den totale afsætning af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Merafsætningen af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Det er kommunens vurdering, at området ikke bliver påvirket væsentligt af udvidelsen af husdyrproduktionen.

Bilag IV-arter

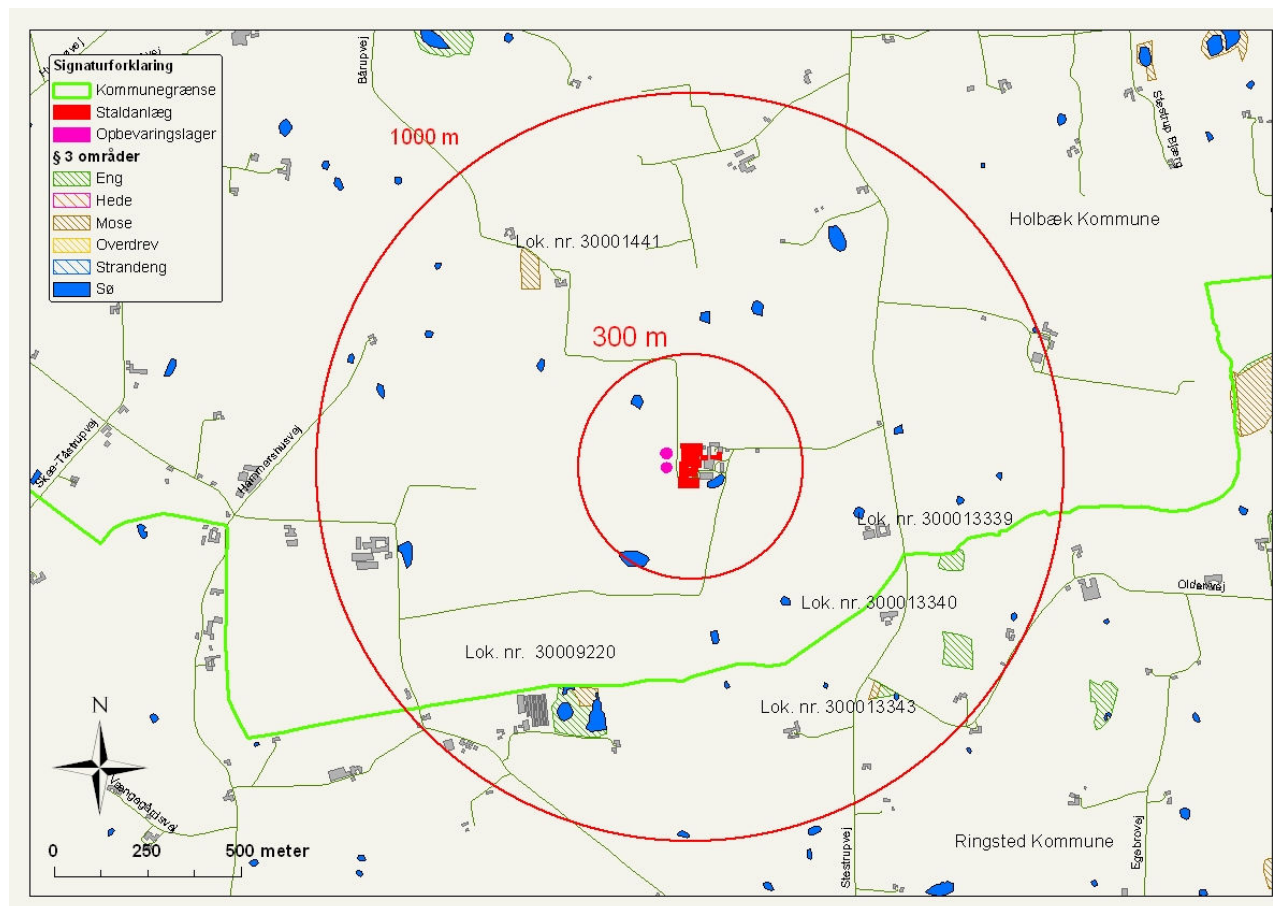
En stor del af de bilag IV arter, der findes i kommunen findes primært i eller nær de våde naturtyper.

Kommunen har ikke kendskab til, at der i naturområderne inden for en afstand af 1000 meter fra anlægget findes bilag IV arter. Det er imidlertid kommunens vurdering, at skulle der nær anlægget være våd natur, hvor der lever bilag IV arter, vil udvidelsen ikke have nogen væsentlig indvirkning herpå. Hvis der i søerne og vandhullerne findes bilag IV-arter, ex. Spidssnudet Frø eller Løgfrø, er det vurderingen, at kvælstofafsætningen fra produktionen ikke vil have en direkte væsentlig negativ påvirkning på arterne.

§ 3-beskyttet natur (§ 3 i naturbeskyttelsesloven)

Inden for en radius af 1000 m ligger en række naturområder (søer, vandhuller, moser og enge), der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Som følge af at fordampningen af ammoniak fra anlægget øges ved gennemførelse af udvidelsen, vil afsætningen af ammoniak på naturområderne i nærheden af anlægget også øges. Nedenfor har kommunen beregnet og vurderet produktionens samlede deposition og merbelastningen på § 3-områder i nærheden af anlægget.

Kort 6: Anlæggets beliggenhed i forhold til § 3-beskyttede naturtyper (naturbeskyttelsesloven).

Gennemgang af § 3-områderne – se placering på kort

Mose (lok. nr. 30001441) ligger ca. 560 meter nordvest for anlægget. Efter kommunens opfattelse er der tale om naturtypen ”mesotrof lavmose”. Tålegrænsen for denne naturtype ligger i intervallet 25-30 kg N/ha/år. Den totale afsætning er 0,6 kg N/ha/år og merbelastningen er 0,1 N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen er ikke overskredet i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at naturområdet ikke skal afkaste

bufferzone. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring, der kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Eng og mose (lok. nr. 300009220 mm. i Ringsted Kommune) ligger ca. 580 meter syd sydvest for anlægget. Efter Ringsted Kommunes opfattelse er der tale om naturtyperne fersk eng og rigkær. Tålegrænsen for disse naturtyper ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Den er den naturtype, der har den laveste tålegrænse i eng, mose og søkomplekset. Den totale afsætning af ammoniak beregnes til 0,4 kg N/ha/år og merbelastningen er 0,0 N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen er ikke overskredet i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at naturområdet ikke skal afkaste bufferzone. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring, der kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven (har været i høring i Ringsted Kommune).

Eng (lok. nr. 300013339 i Ringsted Kommune) ligger ca. 700 meter sydøst for anlægget. Efter Ringsted Kommunes opfattelse er der tale om naturtypen fersk eng. Tålegrænsen for denne naturtype ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Den totale afsætning er 0,3 kg N/ha/år og merbelastningen er 0,0 N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen er ikke overskredet i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at naturområdet ikke skal afkaste bufferzone. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring, der kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven (har været i høring i Ringsted Kommune).

Eng (lok. nr. 300013340 i Ringsted Kommune) ligger ca. 760 meter sydøst for anlægget. Efter Ringsted Kommunes opfattelse er der tale om naturtypen fersk eng. Tålegrænsen for denne naturtype ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Den totale afsætning er 0,5 kg N/ha/år og merbelastningen er 0,1 N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen er ikke overskredet i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at naturområdet ikke skal afkaste bufferzone. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring, der kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven (har været i høring i Ringsted Kommune).

Mose og eng (lok. nr. 3000013343 mm. i Ringsted Kommune) ligger ca. 760 meter sydøst for anlægget. Efter Ringsted Kommunes opfattelse er der tale om naturtyperne fersk eng og rigkær. Tålegrænsen for disse naturtyper ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år. Den totale afsætning er 0,7 kg N/ha/år og merbelastningen er 0,1 N/ha/år. Baggrundsbelastningen er 12 kg N/ha/år. Tålegrænsen er ikke overskredet i forbindelse med udvidelsen. Det vurderes, at naturområdet ikke skal afkaste bufferzone. Det vurderes endvidere, at udvidelsen ikke vil medføre en tilstandsændring, der kræver dispensation efter naturbeskyttelsesloven (har været i høring i Ringsted Kommune).

Øvrige § 3-beskyttede søer

Inden for en radius af 1000 m findes ingen klarvandede kvælstofbegrænsede søer. Søerne er derimod fosforbegrænsede og er derfor ikke følsomme overfor deposition af atmosfærisk kvælstof.

Kommunens vurdering på ammoniakemissionen fra anlæg og opbevaringslager

Ud fra ovenstående gennemgang vurderes det, at der ikke er naturområder, der ikke beskyttes tilstrækkeligt af de fastsatte vilkår og det generelle beskyttelsesniveau for ammoniak. Der kræves heller ikke dispensation til naturbeskyttelseslovens § 3, da det er vurderet, at udvidelsen ikke medfører negative tilstandsændringer i nogen af § 3-områderne.

Ingen af naturtyperne inden for 1000 m fra staldanlæg og opbevaringslagre er habitatnaturtyper eller en del af udpegningsgrundlaget for et Natura 2000 område.

4.11.7 Beskyttet natur omkring udbringningsarealerne

I forhold til at vurdere ammoniakfordampning fra udbringningsarealer har kommunen ikke modeller til rådighed, hvor man kan foretage egentlige fladekildeberegninger af udbringningsarealernes påvirkning af naboarealer. For søer og vandløb udgør afsætning af ammoniak fra luften generelt en mindre rolle, idet søer og vandløb ofte har en lille overflade med en lille ruhed. Herunder følger vurderinger af påvirkningen fra ammoniakfordampningen i forbindelse med udbringningen.

Natura 2000-område:

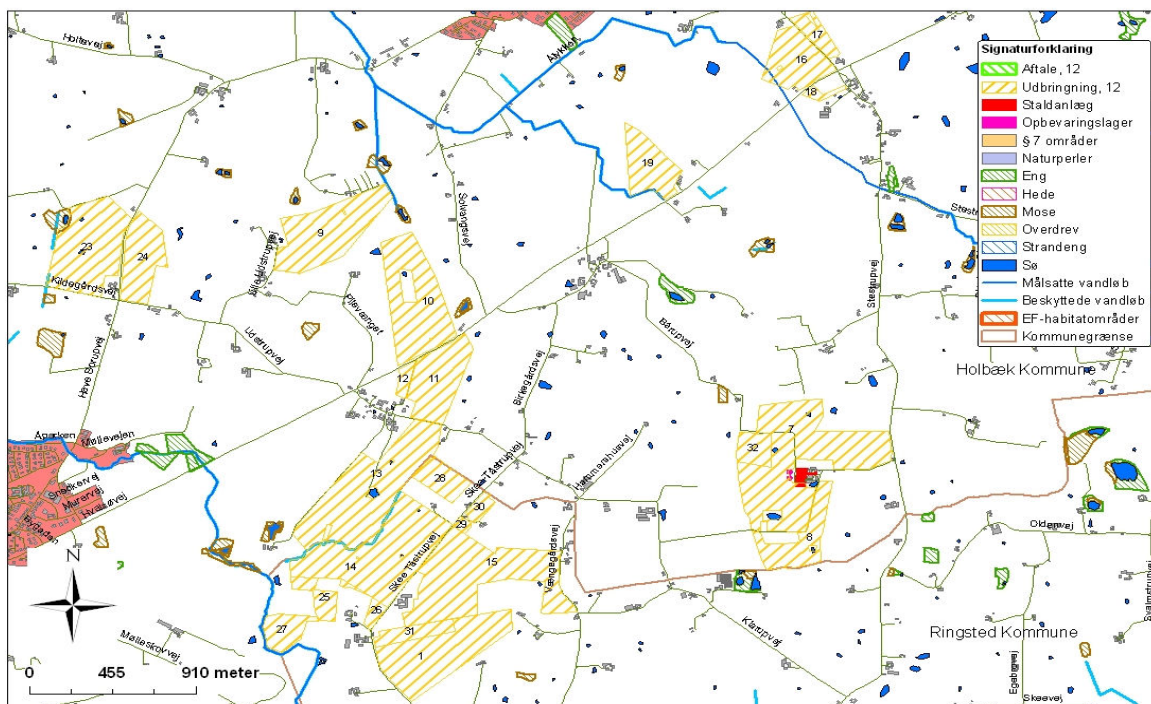
Udbringingsarealerne er ikke beliggende i eller nær ved internationale naturbeskyttelsesområder. De nærmeste udbringingsarealer ligger mere end 1.000 meter fra det nærmeste Natura 2000 område, som er nr. 158 Allindelille Fredskov. Området udgøres af EF-habitatområde nr. 139. Området ligger ca. 2 km syd for nærmeste udbringingsareal staldanlæg og opbevaringslager.

Kommunen vurderer på grund af afstanden, at området eller udpegningsgrundlag ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte.

§ 7-områder efter husdyrgodkendelsesloven:

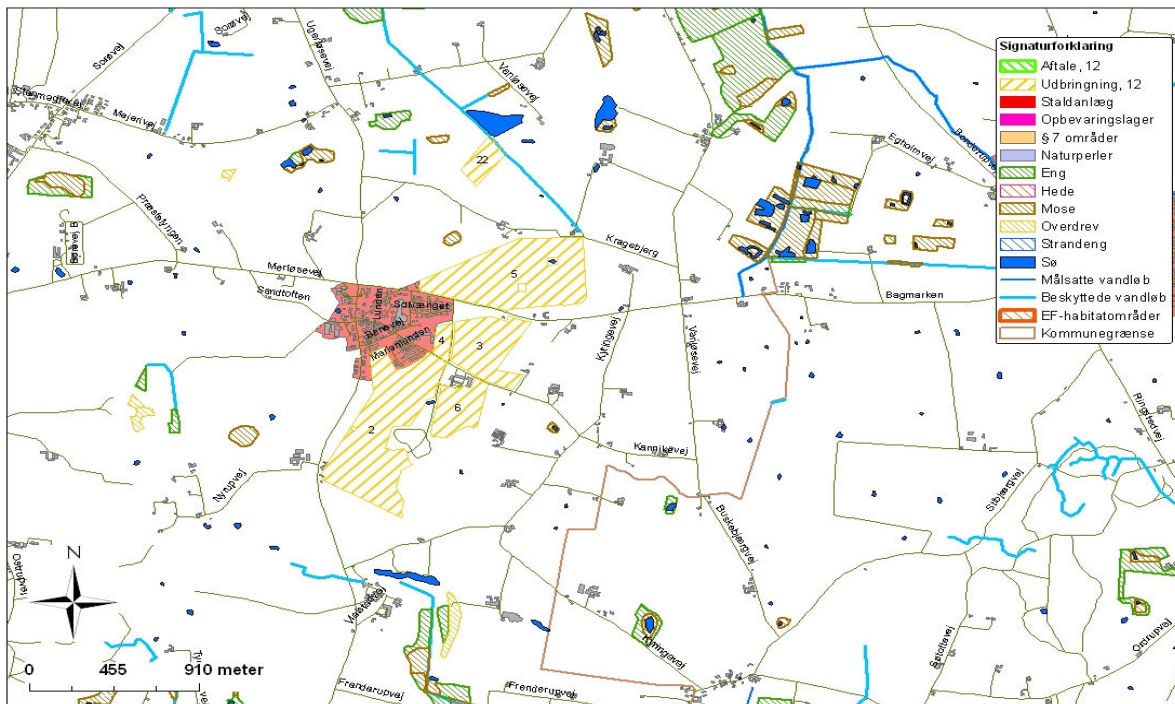
Udbringingsarealerne er ikke beliggende i bufferzone til husdyrgodkendelseslovens § 7-områder. Nærmeste § 7-område ligger ca. 1,8 km syd for staldanlæg og opbevaringslager. Kommunen vurderer på grund af afstanden, at området ikke påvirkes væsentligt som følge af det ansøgte.

Kort 7 og Kort 8.

Kort 7: Beskyttet natur omkring udbringingsarealer ved Heinemosegård.

Kort 8: Beskyttet natur omkring udbringningsarealer ved Skee-Tåstrup.

§ 3-områder efter naturbeskyttelsesloven

Som det fremgår af kort 7 og 8, er der en række naturområder, der er registreret som beskyttet efter § 3, ved eller indenfor en afstand af 1000 meter fra udbringningsarealer.

Vandløb, vandhuller og søer

Størstedelen af § 3-områderne nær ved udbringningsarealerne er mindre søer. Ingen er disse søer registrerede som klarvandede søer. Det drejer sig om hhv. mark 22 (sø), mark 5 (sø), mark 2 og 6 (sø), mark 13 (sø) og mark 8 (sø) samt flere små vandhuller spredt rundt på arealerne. Mark 13 og 14 gennemskæres af et målsat vandløb der har tilløb til Tåstrup Å, der ligeledes er målsat. Mark 9, 23 og 27 grænser på korte strækninger op til målsatte vandløb. Alle disse vandløbsstrækninger er beskyttede.

Kommunens vurdering i forhold til beskyttede vandløb, vandhuller og søer

Der er ingen steder hældninger på mere end 6 grader fra udspretningsarealerne til beskyttet natur. På den baggrund er det kommunens vurdering, at de beskyttede vandløb, vandhuller og søer ikke vil blive påvirket som følge af udbringning af husdyrgødningen. Det forudsættes, at Miljøstyrelsens afstandskrav for anvendelse af sprøjtemidler nær søer og vandløb overholdes. For mange almindelige sprøjtemidler er afstandskravet på 10 m. Holbæk Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at der er tilstrækkelig beskyttelse af naturområderne grænsende til udspretningsarealerne.

Terrestrisk natur

For de enge og moser, der er beliggende inden for en afstand på 1000 meter til udbringningsarealerne, har kommunen ikke kendskab til arter der er følsomme over for atmosfærisk Kvælstof. Tålegrænsen for enge er 15-25 N/ha/år og for moser (mesotrofe lavmoser) 25-30 N/ha/år. For hovedparten af disse § 3-områder har kommunen ingen registreringer eller oplysninger om særlige botaniske værdier.

Da baggrundsbelastningen i Holbæk Kommune er 12 kg N/ha/år² vurderes det, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke vil overskride tålegrænsen for områderne. Kommunen vurderer, således at § 3-områderne beliggende ved udbringningsarealerne ikke påvirkes væsentligt af ammoniakemissionen fra ejendommens arealer eller at udbringning vil medføre tilstandsændringer, som vil kræve dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

² DMU, 2008

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at der på disse naturområder, ikke sker en væsentlig påvirkning med ammoniak, som kræver beskyttelse udover de almindeligt gældende regler for udbringning af husdyrgødning.

Påvirkning af arter på Habitatdirektivets bilag IV

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver skærpet beskyttelse. Der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for disse arter. Kommunen har foretaget en vurdering af hvorvidt dyrearternes yngle- og resteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde som følge af det ansøgte. Arter, der potentielt kan findes i Holbæk Kommune ved eller i nærheden af udbringningsarealer, fremgår af tabel 4.

En stor del af de bilag IV-arter der findes i kommunen findes primært ved de våde naturtyper.

Der findes flere søer ved udbringningsarealerne se kort 7 og 8.

Kommunen har ikke kendskab til, at der i naturområderne inden for udspretningsarealerne findes ynglende eller rastende bilag IV arter. Holbæk kommune vurderer, at udbringningsarealerne ikke umiddelbart indeholder ikke oplagte habitater for bilag IV arterne. Skulle der i søerne og vandhullerne mod forventning findes bilag IV-arter, ex. Spidssnudet Frø eller Løgfrø, er det vurderingen, at kvælstofafsætningen fra udbringningen af husdyrgødning ikke vil have en direkte påvirkning på arterne. Fra det konkrete udspretningsareal vil der ikke ske en afstrømning af næringssalte, der ligger ud over, hvad der er forventeligt fra et landbrugsareal i almindelighed. Bevaringsstatus for arterne må derfor betragtes som værende uændret i forbindelse med det ansøgte projekt og det er vurderet at ingen af arterne, der er optaget på habitatdirektivets bilag IV, vil blive påvirket negativt.

4.11.8 Lugtemission

De væsentligste kilder til lugt, i forbindelse med produktionen er ventilationsluften fra staldanlægget, og lugtgener fra arealerne i forbindelse med gylleudbringning. Der kan også være lugtgener fra gyllehåndteringen, når der pumpes fra gyllekummer og fortank til beholdere.

Lugtkilder fra anlæg

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen opsat 3 genekriterier i forhold til lugtemission fra husdyrproduktionens anlæg. I ansøgningsystemet er beregnet en teoretisk geneafstanden for de 3 genekriterier (beboelsestyper): byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone og enkelt beboelse i landzone. Naboejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Geneafstanden er den minimumsafstand, der kan være fra et anlæg til beboelse uden genekriteriet overskrides. Indeholdt i udregningen er blandt andet anlæggets beliggenhed, husdyrtype, data for fremherskende vindretning og hastighed mv.

Beboelsesområder	Beregnete geneafstand (m)	Faktisk afstand (m)
Geneområde I: Byzone og sommerhusområde	479	2.800
Geneområde II: Samlet bebyggelse i landzone	322	1550
Geneområde III: Enkeltbeboelse i landzone	152	443

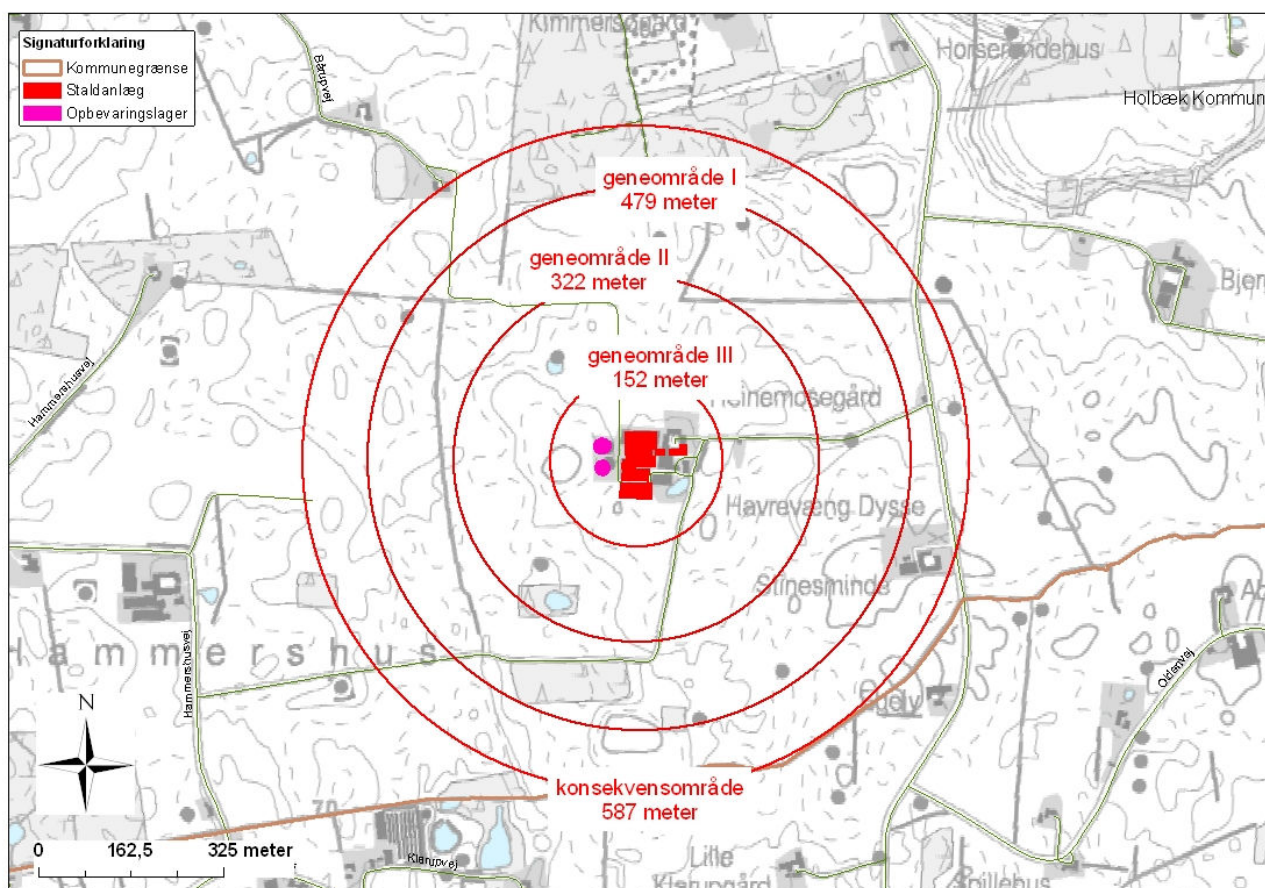
Tabel 4: Beregnede og målte geneafstande fra Heinemosegård til beboelsesområder.

Beregningen viser således at, afstanden til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er længere end 1,2 gange geneafstanden. Altså er de i godkendelsesbekendtgørelsen opsatte grænseværdier for lugt ikke overskredet ved

byzone, samlet bebyggelse og beboelse. Kommunen vurderer på den baggrund, at anlægget ved normal drift ikke vil være til væsentlig gene for de omkringboende. De beregnede geneafstande fremgår af Tabel 4.

Konsekvensområdet er i henhold til FMK-modellen beregnet til 587 meter. Konsekvensområdet er et område, der er større end geneafstanden. I konsekvensområdet har det erfaringsmæssigt vist sig, at lugt periodevis kan observeres. Uden for konsekvensområdet kan lugt kun undtagelsesvis være registrerbart, men til gene.

Kort 9: Beregnede geneafstande og konsekvensområde.

Lugtkilder fra markdrift

Gylle udbringes primært i foråret, og til dels også i sensommeren. Der vil altid være lugtgener forbundet med udbringningen af gylle. Såfremt gyllen nedfældes kan generne begrænses noget i forhold til udlægning i afgrøde. Gyllenedfældere der pt. er på markedet, er ikke tilstrækkeligt skånsomme i en etableret afgrøde til, at der efter kommunens vurdering, kan stilles krav om at anvende nedfældning i afgrøder.

Kommunens vurdering

For alle husdyrbrug gælder, at lugtmissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelsen af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Holbæk Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ejendommen generelt med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt. For at mindst lugtgener i boligområder i forbindelse med udbringning af gylle, stilles også en række vilkår om transport, udbringning og udbringningstider.

Det er kommunens vurdering, at de opsatte vilkår for gyllehåndtering, naboorientering, transport og udbringning vil medføre at lugtgenerne fra gyllehåndtering i bedst mulige omfang begrænses.

4.11.9 Støvmission

Der kan være støvgener ved foderlevering, indblæsning og formaling af korn. Ligesom der i forbindelse med jordbearbejdning, tærskning og presning kan forekomme støv. Det er dog kommunens vurdering, at det ikke vil give nogen gener for omkringboende til bedriften eller arealerne.

4.11.10 Støjkilder

Støj fra virksomheden kan komme fra tekniske installationer, gyllekørsel, transporter og dyrene.

Støj fra anlæg

Støj fra dyrene kan forekomme i forbindelse med fodring og tekniske installationer. Da udleveringsrummet er placeret indendørs vil støj herfra være begrænset. Der vil være spidsbelastninger i forbindelse med flytning af dyr og fodring. Der vil være daglig pasning af dyrene også lørdage, søndage og helligdage i perioden mellem kl. 06.00-18.00. Det forventes, at der afhentes smågrise fra ejendommen 2 gange ugentligt. Der lægges vægt på at alle flytninger foregår under rolige og kontrollerede forhold, for derved at påvirke dyrene mindre og minimere risikoen for at de stresses og støjer. Ved optimal drift af fodringsanlægget og indretning af staldene vil grisene ikke være meget sultne ved fodring, og derved ikke støje. Fodringsanlægget er i drift 10 timer dagligt.

Ventilationsanlæg er i konstant drift. Der benyttes hjemmeblandet foder på ejendommen, og der er i foderladen et male/blande anlæg. Da foderanlægget er placeret indendørs, forventes det ikke at give støjgener udendørs. Ventilationen kan høres udendørs, og den kører konstant. Ved renholdelse og vedligeholdelse af ventilationsanlægget vil driften være optimal, og unødigt støj undgås. Alle motorer på ventilationen er placeret indendørs, hvilket begrænser støjen herfra.

I forbindelse med høst køres der korn til de 2 udendørs kornsiloer. Kornet bruges til foder. Ved behov tørres kornet i disse siloer, ved gennemluftning med koldluftblæser. Kun meget vådt korn tørres i mobilt korntrørreri. Dette sker i august og september.

Gyllepumpen vil køre umiddelbart før, der skal udbringes gylle fra tanken, da det er nødvendigt at omrøre, inden den skal pumpes ud til marken eller til vogn. I sæsonen vil gyllepumpen køre i døgn drift for at pumpe gylle ud i marken til udlægningsmaskine.

For at sikre det tekniske anlæg ikke støjer unødigt, er der opsat vilkår om servicering og vedligehold af gårdens tekniske anlæg. Endvidere er der stillet vilkår om, at kommunen kan forlange, at der på ejers regning foretages støjmålinger.

Støj fra markarbejde

Transporter til og fra ejendommen og markarbejde kan resultere i støj. Støj og gener fra transport er vurderet separat i godkendelsen.

Markarbejde vil være mest intenst i forår og sensommer. Som udgangspunkt vil størstedelen af jordbearbejdning og såning ske i dagtimerne, men i perioder med spidsbelastning, køres der på andre tider af døgnet f.eks. i forbindelse med marksprøjtning og høst. Markarbejde kan til tider overskride Miljøstyrelsens anbefalede grænseværdier kortvarigt. Det vurderes, at kortvarige overskridelser ved markarbejde ikke vil være til væsentlig gene. Udvidelsen vil ikke give anledning til øgede støjgener i forbindelse med markdriften.

Kommunens vurdering

Holbæk Kommune vurderer, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser, idet afstanden til nabobeboelse er forholdsvis stor. Kommunen vurderer, at støjen fra vedvarende støjkilder ikke vil overstige de af Miljøstyrelsen angivne maksimum grænser på 55 dB dag/45 dB aften/40 dB nat ved nabobeboelse.

Markarbejdet kan forårsage, at Miljøstyrelsens anbefalede grænseværdier for støj overskrides ganske kortvarigt, f.eks. når en traktor passerer en naboejendom. Da dette vil være ganske kortvarigt vurderer kommunen, at støj fra markdrift ikke vil være til væsentlig gene for naboer, derfor stilles der ikke vilkår for støj fra markdrift.

Der er endvidere opsat vilkår om servicering og vedligehold af gårdens tekniske anlæg, der sikre at det tekniske anlæg ikke støjer unødigt. Kommunen stiller vilkår om, at driften af husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige støjgener udenfor ejendommens areal. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

4.11.11 Lys

I svinestaldene vil der hovedsageligt være lys i forbindelse med at dyrene passes. Der vil ikke være fjernvirkning fra staldene, da der alene er udendørs lys ved udleveringsrummet (dd på grundplanen), og derudover vil der kun komme lys ud gennem vinduerne. Der vil normalvis ikke komme lys fra staldene med mindre, der gennemføres nogen særlige arbejdsprocedurer. Det vurderes, at lyset fra anlægget ikke vil give anledning til gener for naboer.

4.11.12 Transport

En del af transporten til og fra ejendommen foregår via kommunevejen Stestrupvej, mens hovedparten af transporterne foregår af interne markveje. Transporterne i forbindelse med markdriften foregår primært med traktor og vogn. Kommunen vurderer, at trafikken på Stestrupvej i mængde og karakter ikke overstiger det forventelige for en bivej i landzone.

Den interne transport på bedriften er primært traktorkørsel. Langt størstedelen vil ligge i de to højsæsoner i forbindelse med udbringning af gødning samt høst og såning i foråret og sensommeren. I forbindelse med høst og afgrødebehandling kan det være nødvendigt at transporten sker i aften- og nattetimer. Men som udgangspunkt foregår de fleste interne transporter i normal arbejdstid.

Det fremgår af nedenstående Tabel 5, at der i forbindelse med udvidelsen vil ske et fald i antallet af transporter til og fra ejendommen. Antallet af årlige transporter reduceres fra 432 til 345. Altså vil frekvensen af transporter til og fra ejendommen falde fra 1,2 pr. dag til 0,9 pr. dag. Nedgangen skyldes en omlægning i driften, hvor der ikke længere leveres foder fra Heinemosegård til ejerens ejendom på Skee Tåstrupvej. Desuden omlægges opvarmningsmetoden fra halmfyr til varmepumpe (gyllekøling), og der skal således ikke transporteres halm til ejendommen. Da hovedparten af gyllen pumpes ud fra ejendommen vil udvidelsen ikke indebære en øget transport af gylle fra ejendommen. Der kan være transporter til og fra ejendommen på alle ugens dage.

Tabel 5: Oversigt over transport til og fra anlægget før og efter udvidelsen.

	Eksisterende produktion	Ansøgt produktion
Råvarer til foder	20	20
Korn i høst.	50	50
Eksport af foder	104	0
Halm	24	1
Levering af polte	0	6
Afhentning af smågrise	78	104
Afhentning af døde dyr	52	52
Husdyrgødning, traktor	0	20
Husdyrgødning, lastbil	68	68
Diverse(dyrlæge, konsulent)	12	12
Brændstof (diesel maskiner)	24	12
Antal transporter i alt pr. år	432	345
Antal transporter i alt pr. dag	1,2	0,9

Kommunes samlede vurdering af transport

Da der sker et fald i antallet af transportere, er det kommunens vurdering, at der ikke vil forekomme øgede gener i forbindelse med transport. For at begrænse kørsel i aften- og nattetimer er der fastsat vilkår om at tung trafik skal ske i dagtimerne.

Kommunen vurderer, at antallet af transportere ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området. Støj og rystelser i forbindelse med transport, vil der dog altid være afhængig af i hvilket omfang landmanden forstår at vise hensyn, dvs. måden der køres på og tidspunktet.

Hovedparten af transporten med lastvogn skal foregå i dagtimerne. Der er også stillet vilkår om, at transport af gylle gennem landsbyer skal ske i lukket vogn. Det er kommunens vurdering, at generne af transport er mindsket og er imødegået med betingelserne fastsat i vilkårsdelen.

4.11.13 Fluer og skadedyr

For at forebygge forekomsten af skadedyr gennemføres der på ejendommen regelmæssig rengøring af stalde og foderopbevaringsanlæg. Staldareal og det øvrige anlæg holdes rengjort og ryddeligt, således der ikke er unødigt opformering af fluer. Der foretages flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Der anvendes miljøfluer fra firmaet Miljøfluen og Rottebekæmpelsen foretages af firmaet Mortalin.

Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste samt med overholdelse af ovenstående vilkår, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

4.11.14 Spildevand

Der er på ejendommen spildevand fra vask af stalde, husholdningsspildevand samt sanitetsvand. Der er ikke offentlig kloakering i området, så husspildevand ledes til sivedræn og sanitetsspildevand ledes til septiktank. Slam fra septiktanken tømmes via den kommunale tømningsskema. Spildevandet fra vask af stalde opsamles i gyllekanalerne og føres hermed til gylletanken. Mængden af vaskevand indgår i behovet for opbevaringskapacitet i beholderne. Vaskevandes udspredes med husdyrgødningen.

Afledning af spildevand i landzone reguleres endvidere af anden lovgivning. Såfremt der afledes mere spildevand end før udvidelsen skal der søges om separat tilladelse. Der vil ikke være nogen merudledning af spildevand fra sanitet eller processpildevand. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er grund til at antage at ændringen af husdyrholdet vil have nogen væsentlig effekt på mængden af spildevand der føres til dræn.

4.11.15 Affald

Der produceres forskellige affaldstyper på ejendommen. Hovedparten af affaldet vil være papir, pap og andre emballagerester. Der er også miljøfarligt affald fra produktionen såsom spildeolie og kemikalierester.

Ejendommen er tilmeldt en privat renovationsordning via vognmandsfirmaet Marius Petersen. Der er på ejendommen opstillet en 6 m³-container til brandbart affald (x på grundplan), der afhentes efter behov. Øvrigt affald sorteres og placeres i beholdere og afleveres på genbrugsstationen.

Olie- og kemikalieaffald

Spildolie fra traktorer og maskiner opbevares i tætte tromler på støbt gulv med 15 meter til afløb. Der er maks. 100 l spildolie årligt. Kemikalieaffald herunder sprøjterester og medicinrester/emballage opbevares i aflåst kemikalierum (v på grundplan). Kemikalierester afleveres på genbrugspladsen og spildolie fra traktorer afhentes af Dansk Oliegenbrug.

Døde dyr

De døde dyr afhentes af DAKA 1 gang ugentlig, indenfor ca. 24 timer efter bestilling. Store dyr lægges i kasse ved indkørsel og smågrise lægges i kølecontainer ved bygninger (z på kort 3). Der forventes ca. 100 døde søer på årsplan, hvilket svarer til ca. 25.000 kg. Det er kommunens vurdering, at denne praksis lever op til bekendtgørelsen for opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Kommunens vurdering

Kommunen vurderer, at der kan være risiko for forurening af grundvand, jord og overfladevand, hvis der er afløb i samme rum som der opbevares olie, derfor stilles vilkår om at der i forbindelse med opbevaring af olie ikke må være mulighed for at et eventuelt spild af olie og kemikalier løber til kloak.

Der stilles vilkår om at affald opbevares og bortskaffes i henhold til Holbæk Kommunes Regulativ for erhvervsaffald og at levering af affald til rette modtager skal dokumenteres over for kommunen.

Holbæk Kommune vurderer, at opbevaring, håndtering og bortskaffelse af døde dyr og affald m.v. sker på en miljømæssig forsvarlig måde når vilkår og kommunens regulativ for bortskaffelse af affald efterleves. Farligt affald må højst oplagres 1 år på virksomheden.

Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.

4.12 Risici

I forbindelse med forstyrrelser i den normale drift af anlæg og jord er væsentligste forureningsmæssige risici ved produktionen følgende:

- Fejl i overbrusningsanlægget kan give risiko for svineri i stierne, idet grisene ikke kan køle sig på anden måde. Dette giver øget ammoniakfordampning og forøget lugt fra staldene.
- Svinger strømmen i staldene, vil de mekaniske funktioner som ventilationsanlæg blive sat ud af drift, hvilket kan give varmemstress hos grisene. Dette vil medføre konsekvenser i forhold til miljøet udenfor.
- Hvis gyllebeholderen revner, der sker sabotage, fejl ved håndtering af eller overløb af gylle, brud på en gyllebeholderne f.eks. ved påkørsel eller materiale træthed, vil der ske en forurening med gylle i nærområdet.
- Svinger afhentning af døde dyr, vil der kunne opstå lugtgener.
- Sker der uheld med udbringningsudstyret til husdyrgødning vil der kunne ske overgødsning lokalt.
- Spild af pesticid og sprøjtevæske ved påfyldning af marksprøjte eller fejlbetjening af spøjteudstyr, kan medføre en lokal forurening.

For at minimere risiko for uheld føres der jævnligt tilsyn med teknisk anlæg, og der vil ske udskiftning og/eller justering ved defekter og fejl. Gyllebeholderen kontrolleres i henhold til lovgivningen. Gyllen læses fra beholder til gyllespreder eller pumpes til slangeudlægger. Der er trykføler på slangeudlægger.

Medarbejderne er instrueret i at håndtere situationer, hvor der er risiko for uheld og forurening.

Kommunens vurdering

Der er opsat vilkår om, at der skal udarbejdes en beredskabsplan senest 3 måneder efter godkendelsen er givet. Beredskabsplanen skal beskrive, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at ”stoppe ulykken/uheldet” og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m.
- En opgørelse over materiale der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Det vurderes med de indmeldte tiltag og vilkår, at projektet i rimeligst mulige omfang imødegår de væsentligste risici for forurening.

4.13 Egenkontrol

I forbindelse med at der meddeles miljøgodkendelsen, er opsat en række vilkår omkring forbrug, drift og tilsyn. En del af disse parametre skal registres samlet i en egenkontrol rapport. Rapporten sikrer dels at ansøger kan være opmærksom på udsving i forbrug mv. og dels at kommunen i forbindelse med tilsyn har nemmere ved at kontrollere at alle vilkår overholdes.

4.14 Husdyrbrugets ophør

Lukkes produktionen ned, skal samtlige lagre og beholdere tømmes. Foder- og hjælpemiddelrester skal fjernes fra ejendommen i henhold til gældende lovgivning og kommunens affaldsregulativ. Bygningerne på anlægget skal efterfølgende vedligeholdes, så de ikke forfalder. Der opstilles vilkår om, at hvis bygningerne ikke vedligeholdes, påhviler det anlæggets ejer at nedrive og fjerne dem.

Hvis besætningen bliver ramt af en sygdom, der af veterinærmyndighederne kræver karantæne eller nedslagtning af dyrene, skal det foregå i overensstemmelse med gældende lovgivning.

4.15 BAT – Bedste tilgængelige teknik

BAT betyder "bedste tilgængelige teknik" til opnåelse af et generelt højt beskyttelsesniveau for det omgivende miljø. Landbrug hvorpå der søges om udvidelse eller ændringer af husdyrbrug skal redegøre for, hvordan de anvender bedst tilgængelige teknik inden for en række områder. Kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik er baseret på det såkaldte IPPC-direktivet³. Heinemosegård er omfattet af IPPC-direktivet.

Kommunen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug sikre sig, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

4.15.1 Staldindretning

Husdyrproduktion på ejendommen sker i 12 stalde: 7 løbe-/drægtighedsstalde, 3 farestalde 1 sygestald og en orne/poltestald. Som det fremgår af tabel 8 er der en del forskellige staldsystemer på bedriften. Der er staldsystemer på bedriften, der lever op til BAT-kravet, mens andre stalde skal renoveres, så de kan anvendes sammen med nogle af Miljøstyrelsens anerkendte teknologier for at leve op til kravet om BAT. Nogle af de eksisterende staldsystemer lever ikke op til BAT-kravet, og det er vurderet, at det ikke vil være proportionalitet at gennemføre ændringer på disse. I forbindelse med dette projekt tænkes anvendt gyllekøling i 4 stalde, hvor 3 af staldene renoveres. Denne teknologi er anerkendt til anvendelse i svinestalde jf. Miljøstyrelsens BAT-blad 106.02-51.

Der vil blive etableret en ny drægtighedsstald syd for det eksisterende anlæg. Tabellen herunder viser hvilke tiltag omkring staldanlægget, der foretages. Bogstaverne referer til oversigtskortet kort 2 og kort 3.

---

³ Rådets direktiv 2008/1/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control).

Tabel 6: Oversigt over stalde og BAT-tiltag.

Staldafsnit	Staldtype/stipladser	Tiltag i forbindelse med udvidelsen	Staldtype	Ventilation
C	Drægtighed/ 224	Nedlægges	Delvis spaltegulv	-
G og F	Fare/ 360	Uændret	Kassestier. Staldsystem er udført med delvis spaltegulv. BAT gr. nr. 106.02-51. 50 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet. Det vurderes at være i en eksisterende stald jf. BREF. Der anvendes højtrykskøling.	Undertryk i tagfladen
I, J, K og L	Løbe/ 380	Uændret	Fuldspaltegulv. Vurderes ikke at være BAT og der stilles vilkår om renovering om 10-15 år.	Undertryk. I kip
M	Polte/ 50	Uændret	Fuldspaltegulv. Vurderes ikke at være BAT og der stilles vilkår om renovering om 10-15 år.	Undertryk. I kip
	Løbe-drægtighed/ 150	Renoveres	Stald til løsgående søer. Fast strøelse i leje og med spaltegulv i fællesareal. Med gyllekøling, reduktion 30 %. BAT gr. nr. 106.02-51. Det vurderes at være BAT. Valgt pga. bedre dyrevelfærd.	Undertryk. I kip
Q	Sygestald/ 15 bokse	Uændret	Sygebokse med dybstrøelse.	Undertryk. I tagflade
E	Orne-polte/ 32	Uændret	Da der anvendes 1/3 spaltegulv. Det vurderes at være i en eksisterende stald jf. BREF.	Vægventilation, ingen udsug
R	Drægtighed – løsdrift/ 600	Ny etablering	Stald til løsgående søer. Fast strøet leje med delvis spaltegulv i fællesarealet og gyllekøling. Det vurderes at være BAT. Valgt pga. bedre dyrevelfærd.	Undertryk
F1	Løbe-drægtighed/ 90	Renoveres	Staldsystem er udført med delvis spaltegulv og gyllekøling. BAT gr. nr. 106.02-51. Det vurderes at være BAT.	Undertryk
G1	Fare/ 70	Renoveres	Kassestier. Staldsystem er udført med delvis spaltegulv og gyllekøling. BAT gr. nr. 106.02-51. Det vurderes at være BAT.	Undertryk

Begrundelse for ikke at vælge en staldsystem der svarer til BAT-referencesystemet eller bedre i stald I, J, K og L er, at det ikke er økonomisk rentabelt på nuværende tidspunkt, da den endnu er fuldt funktionsdygtig. Når stalden er nedslidt indenfor 10-15 år vil den blive omlagt til et staldsystem, der lever op til BAT-kravene. Stald

M renoveres delvis, således af afsnittet til søerne bliver med delvis spaltegulv, hvorved ammoniakfordampningen reduceres så dette opfylder BAT-kravene. Mens afsnittet til poltene ikke renoveres, da det er et forholdsvis lille afsnit, og derfor vil det ikke være rentabelt.

Den nye stald R, der etableres i forbindelse med udvidelsen har en højere ammoniakemission end BAT-referencesystemet. Staldtypen er til løsgående søer, der er redekasser med fast strøet leje, delvis spalter i fællesarealet og transponder-fodring. Begrundelsen for at vælge dette system er dyrevelfærd. For at leve op til kravet om BAT har ansøger valgt at etablere gyllekøling i den nye stald R, stald F1, G1 og delvis stald M, der således renoveres i forbindelse med udvidelsen.

Fravalg af BAT

Ansøger har vurderet og fravalgt følgende alternativer til BAT:

- **Gylleforsuring:** Der installeres ikke forsøringsanlæg i de eksisterende stalde, hvor der ikke er sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed over for syrepåvirkningen. Derudover installeres der ikke gylleforsuring i de nye stalde, fordi det ikke er proportionalt at etablere forsøringsanlægget til de relativt små stalde.
- **Luftvasker med syre:** Luftvaskeren med syre kræver samling af afgangsluft. Derfor er det ikke økonomisk rentabelt at etablere i eksisterende stalde, da det vil kræve ombygning af tagkonstruktionen. Den aktuelle udvidelse er så begrænset, at det vurderes som ikke proportionalt at etablere luftvaskningsanlæg på de nye stalde.
- **Gyllekøling af kanalbund med skraber:** Der er ikke indført delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund i de eksisterende stalde. Hvis der skal etableres gyllekøling i de eksisterende stalde, vil det kræve en total renovering af gyllekummerne, og vurderes derfor som ikke proportionalt i forhold til det eksisterende byggeri.

I ansøgningen anføres, at beslutningen om ikke at foretage tilpasninger til BAT-teknologi i de staldafsnit, som ikke renoveres er foretaget ud fra økonomiske betragtninger og hensyntagen til den ønskede effekt. Når staldene skal renoveres om 10-15 år, vil der blive taget højde for hvilke muligheder, der er for at leve op til de BAT-teknologier, som på pågældende tidspunkt vil være anbefalet.

Kommunens samlede vurdering af BAT på stalde

Miljøstyrelsen har endnu ikke fastlagt et BAT-niveau for søer, men har tidligere udmeldt at det vil være proportionalt at anvende 1-2 % af pågældende bedriftsstørrelse samlede gennemsnitlige produktionsomkostninger til BAT. Med baggrund i det har Holbæk Kommune udarbejdet en BAT-vurdering af ejendommens stalde baseret på en proportionalitetsbetragtning.

Da der er flere forskellige staldtyper og 99 % af husdyrproduktionen på ejendommen er søer (1 % polte), har kommunen i forhold til BAT valgt at vurdere staldanlægget samlet og som en so-besætning.

Ifølge Fødevareøkonomisk Institut's "Økonomien i landbrugets driftsgrene 2005. FOI" er driftsomkostningen 8.656 kr. pr. so for bedrifter med mere end 350 søer. Kommunen har fastsat, at det vil være rimelig at anvende ca. 2 % af omkostningerne til BAT, da der er tale om en større bedrift over 250 DE.

1500 årssøer á 8.656 kr. = 12.984.000 kr.

2 % af 12.984.000 kr. = 259.680 kr.

Som det fremgår af ovenstående beregning svarer 2 % af de samlede driftsomkostninger for en gennemsnitlig bedrift med 1500 søer til 259.680 kr. Der vil således være proportionalitet i at gennemføre miljøforbedrende foranstaltninger for ca. 260.000 kr.

Det er planlagt, at etablere gyllekøling i stald F1, G1, M og R, der dels er nye og dels renoveres for at leve op til niveauet for BAT. I henhold til Miljøstyrelsen BAT-blad 106.02-51 "Køling af gyllen i svinestalde" af 19.05.2009 er gyllekøling en BAT-teknologi, hvilket også fremgår af listen i bilag 3 fra Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Gyllekøling er valgt dels for at opfylde kravet om 15 % ammoniakreduktion, og dels for at opfylde kravet om BAT på staldanlægget.

I henhold til Miljøstyrelsens BAT-blad af 19.05.2009 er anlægsinvesteringen for etablering af gyllekøling ved sohold på 250 DE op til 500 DE opgjort til ca. 186 kr. pr. so.

1500 årssøer á 186 kr. = 279.000 kr.

Dvs. der anvendes ca. 279.000 kr. til BAT i form af gyllekøling hos søerne i de nye og renoverede stalde. Det svarer til ca. 2,1 % af de samlede driftsomkostninger for den pågældende driftsgren og størrelse sohold.

Som det fremgår af tabel 8 er staldtyperne fordelt således at stald G, F, Q og E er indrettet med delvisspalter, hvilket ifølge BREF-notatet er BAT-teknologi for eksisterende stalde. Stald I, J, K og L er indrettet med fuldspalte guly, der således ikke lever op til kravet om BAT. Idet ansøger med de indmeldte tiltag anvender ca. 2,1 % af de samlede driftsomkostninger på BAT har kommunen vurderet, at det ikke vil være proportionalt at ændre disse staldsystemer i forbindelse med dette projekt, men at en renovering af staldsystemet i disse stalde bør indarbejdes i forbindelse med en fremtidig udvidelse eller anlægsændring om senest 10- 15 år.

Beregninger i husdyrgodkendelse.dk har vist at etablering af gyllekøling i de 4 stalde vil, ved en effekt på 30 % og 5760 driftstimer pr. år, give en samlet reduktion på 522 kg N/år. Investeringsomkostningerne for etablering af gyllekøling er 279.000 kr., således vil omkostningerne stige med 534 kr. pr. kg reduceret N, svarende til 186 kr. pr. so. Set over en 10-årig periode svarer investeringsomkostningerne til 53 kr. pr. kg reduceret N. Hertil kommer en besparelse ved at benytte den indvundne varme til opvarmning af stalde og stuehus m.v. Idet jo større andel af den indvundne varme landmanden kan udnytte, desto større gevinst opnår han ved brug af køling. Kommunen vurderer at mindst 40 % af overskudsvarmen skal genanvendes for at gyllekøling kan betragtes som BAT-teknologi.

Vilkår

Der stilles vilkår om at der, som det er oplyst i ansøgningen, etableres gyllekølingsanlæg i gyllekanalerne i stald M, R, F1 og G i alt 1300 m². For at opnå en ammoniakreduktion på 15 %, skal der i gennemsnit over året være en køleeffekt på mindst 18,5 W/m². Varmepumpen skal kunne levere en køleeffekt på mindst 24,5 kW. Det er oplyst, at der installeres en varmepumpe med en køleeffekt på 25 kW, hvilket giver en faktisk driftstid på 8418 timer. Der stilles vilkår om, at anlægget skal serviceres/gennemgås hvert år, og at mindst 40 % af overskudsvarmen fra gyllekølingsanlægget skal genanvendes.

Samlet for de eksisterende stalde er det vurderet, at når der tages hensyn til staldenes alder og bygningsmæssige stand, samt proportionalitet mellem miljøeffekt og omkostninger, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til BAT i perioden frem til første revurdering af denne godkendelse.

Idet der i forbindelse med projektet på Stestrupvej 184 anvendes ca. 2 % af de samlede driftsomkostninger på BAT i staldene, vurderer kommunen, at kravene til BAT-teknologi og proportionalitet lever op til det af kommunen fastsatte BAT-niveau.

4.15.2 Management

I henhold til ansøgningen anvendes den bedste tilgængelige teknik indenfor management på følgende punkter:

- I bedriften arbejdes der ud fra principperne om godt landmandskab. Det indebærer et særligt fokus på dyrevelfærd, staldmiljø, god energiudnyttelse, optimal udnyttelse af næringsstoffer og hensyn til landskabet.
- Bedriftspersonalet instrueres i daglige rutiner og procedurer.
- Der udarbejdes beredskabsplan til håndtering af ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Produktionsapparatet tilses dagligt. Ventilationen vedligeholdes og renses jævnligt.
- Daglig kontrol af staldtemperatur og ventilation sikrer, at temperaturreguleringen fungerer optimalt. Herved sikres et godt staldklima, der minimerer lugt og ammoniakfordampning fra stalden. Der er etableret højtrykskøling på to farestalde F og G, dette giver en højere luftfugtighed i staldene, og er med til at reducere støvindholdet i luften. Herved forventes det at staldmiljøet forbedres.
- Der er udarbejdet en naturplan for ejendommen, hvor der også er udarbejdet en beplantningsplan for ejendommen, der gør den mindre synlig i landskabet.
- Der er udarbejdet en plan for egenkontrol af vedligeholdelse og eftersyn af produktionsapparatet.
- Der foretages skadedyrsbekæmpelse.

I forhold til management vurderer Holbæk Kommune, at ansøger søger at drive sin ejendom ud fra de bedste teknikker. Herunder, at der føres nøje kontrol med foder-, hjælpestoffer og ressourceforbruget på ejendommen. For at sikre at den bedste praksis altid opretholdes er der stillet vilkår til virksomhedens egenkontrol.

4.15.3 Foder

I henhold til ansøgningen anvendes der bedst tilgængelig teknik indenfor fodring på følgende punkter:

- Der benyttes hjemmeblandet foder med tilsætning af fosforfytase og monocalciumfosfat (højt fordøjeligt uorganisk fosfat) ud fra normer og anbefalinger.
- Der gennemføres fasefodring af søerne, ved at søer i forskellige stadier kan tildeles forskellige foderblandinger. I denne produktion kan der udfodres i 3 forskellige blandinger, en blanding til polte, en drægtighedsblanding og en diegivningsblanding. Dette sikre, at polte/søer tildeles foder, hvor næringsstofferne er tilpasset det aktuelle behov. Det betyder, at dyrene har optimal udnyttelse af foderets næringsstoffer, hvorved mængden af uudnyttede næringsstoffer mindskes. På baggrund af dette sikres det, at mængden af ammoniak og udskilt kvælstof og fosfor i gødningen holdes på så lavt niveau som muligt.
- Der udarbejdes effektivitetskontrol på ejendommen. Foderplaner udarbejdes i samarbejde med fodringskonsulent, og det sikres, at der anvendes den nyeste viden inden for svinefodring.

På baggrund af de oplyste fodertiltag vurderer kommunen, at kommunens BAT-niveau i forhold til fodring af søer er opfyldt. Der fastsættes vilkår om, at der mindst en gang årligt udarbejdes en foderoptimeringsplan for ejendommens dyrehold, således at ny viden og produktionseffektivisering løbende kan indarbejdes i foderet til dyrene.

4.15.4 Ressourceforbrug

Til aktiviteter, hvor der bruges energi og vand, er det efter kommunens vurdering BAT, at reducere forbruget i forhold til normforbrug. Jævnfør ansøgningen foretages flere energireducerende tiltag på bedriften.

Kommunen vurderer, at følgende tiltag til at mindske energiforbruget er BAT:

- Gennemgang af ejendommens energiforbrug med energikonsulent. Forbedringsforslag fra konsulenten følges, og der sker løbende reovering af ventilation og lys, så der ved udskiftning opsættes energisparende udstyr
- Ventilationsanlægget rengøres mindst en gang årligt for at sikre ydelse og reducere energiforbruget.
- Mindst hver anden måned kontrolleres temperatur- og fugtmåler for at sikre korrekt staldtemperatur og luftfugtighed.
- Foderfremstillingsanlægget til korn er udskiftet, så der fra en slagmølle på 18 kW nu anvendes en skivemølle på 7 kW. Etablering af træpille/kornfyr samt genvinding fra gyllekøling reducerer forbruget af fyringsolie væsentligt.
- Hovedparten af gyllen fra produktionen pumpes fra gyllebeholderne ud til gylleudlægger. Det indebærer et mindre energiforbrug, end hvis gyllen skulle transporteres med lastbil og traktor. For gylle der transporteres over længere strækninger, anvendes lastbil i stedet for traktor, da der kan transporteres mere gylle ad gangen.
- Drikkenipler samt andre vandforsyninger og overbrusningsanlæg vil jævnligt blive tjekket og justeret eller udskiftet ved behov, for at undgå vandspild. Drikkenipler hænger over fodertrug
- Forbruget af vand, hjælpestoffer og energi registreres i virksomhedens regnskab.

For at detektere eventuelt overforbrug af vand og lækager på vandrør m.v. stiller kommunen vilkår om, at ansøger aflæser og registrer vandbrug hver måned.

4.15.5 Gødningsopbevaring og -behandling

I henhold til BREF-dokumentet, har kommunen vurderet at følgende forhold omkring gødningsopbevaring og -behandling lever op til kommunens BAT-niveau:

- Gyllen opbevares i stabile beholdere med tætte bunde og vægge, der er beskyttede mod tæring. Beholdere kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.
- Gyllebeholderne kontrolleres som foreskrevet i gældende lovgivning. Der holdes jævnligt tilsyn med beholderne, og de er underlagt 10 års beholderkontrol, der udføres af autoriserede personer. Der udfyldes logbog.
- Gylle omrøres kun lige før tømning af beholderne og udkørsel på marken.
- Beholdere er overdækket med tæt flydelag.

I forhold til opbevaring af flydende gødning i gyllebeholdere er bedste teknik etablering af fast overdækning. Kommunen vurderer, at et krav om fast overdækning på beholdere på ejendommen ikke er proportional med effekten med miljøeffekten, når der som her er tale om eksisterende gyllebeholdere. Det vurderes, at husdyrgødningsbekendtgørelsens regler om naturligt flydelag er tilstrækkeligt BAT for opbevaring af gylle.

4.15.6 Udbringningsarealer

Udbringningsarealet består primært af jordbundstype 6 som er lerjord. Der dyrkes som det fremgår af afsnittet om sædskifte primært vinterafgrøder på arealerne, således vil der oftest ikke kunne nedfældes gylle, da dette vil resultere i at afgrøden skades.

I ansøgningen er nævnt følgende forhold for udbringning af gødning på udbringningsarealerne, som kan betragtes som BAT jf. BREF.dokumentet:

- En stor del af gyllen fra produktionen på Heinemosegård pumpes direkte ud til gylleudligger med slæbeslanger. Den resterende gyllebringes med lastvogn til containere og pumpes herfra til udlægger.
- Gyllen udbringes vha. gyllevogn med slæbeslanger. Når der udlægges på bar jord, nedharves eller nedpløjes gyllen straks efter udbringning, dette sikrer en bedre planteoptagelse og mindre lugtgener.
- Mængder af den tildelte gylle afstemmes med afgrødernes forventede krav (lovpligtig gødningsplan), der tages hensyn til markens karakteristika og tilføres ikke gødning til marker der er vandmættede, oversvømmede, frossne, snedækkede, stejlt hældende og beliggende ved vandløb. Der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene
- Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage, og der vil i videst mulige omfang blive taget hensyn til naboer, således at lugtgener begrænses mest muligt.

Holbæk Kommune vurderer, at der med den nuværende teknologi, aktuelle sædskifte og de anvendte udbringningsteknikker anvendes BAT i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Omlægges sædskiftet eller udvikles der på sigt bedre gyllenedfældere, der ikke skader en etableret afgrøde, er det kommunes vurdering, at ansøger så vidt muligt bør nedfælde gyllen.

På baggrund af ansøgers indmeldte BAT-tiltag har kommunen vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT ved indretning og drift af en bedrift, med den pågældende husdyrtype og størrelse, og med de vilkår som i øvrigt er stillet i godkendelsen i relation til BAT.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er fortaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til om beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesloven er overholdt.

4.16 0-scenarie og alternativ placering

0-scenariet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at oprethold produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion.

Udviklingen går i retningen af, at der bliver færre landbrug i Danmark, og de landbrug der er, bliver større. Hvis landmanden ikke følger udviklingen er det stilstand, og dette betyder for en virksomhed, at den viger pladsen for andre og større virksomheder, som følger udviklingen.

Et 0-scenarie på denne ejendom vil betyde, at der ikke sker en nødvendig udvikling, og at den løbende tilpasning af anlægget med udnyttelse af den bedst tilgængelige teknologi ikke vil finde sted. Samtidig vil den nødvendige økonomi til opretholdelse af produktionen ikke være til stede og denne må afvikles.

Holbæk Kommune har vurderet, at der ikke umiddelbart kan findes en bedre placering af staldanlægget og den ønskede gyllebeholder.

5 Hørings svar

I forbindelse med sagsbehandlingen har projektet været i høring to gange. 1. høringsfase er den såkaldte idefase, hvor alle kan komme med ideer og bemærkninger til projektet. 2. offentlighedsfase er primært en nabo høring, hvor naboer (med matrikel op til Heinemosegård, samt al beboelse indenfor geneafstanden til byzone) og de der har anmodet om det i 1. høringsfase, får tilsendt kommunens udkast til godkendelsen.

Kommunen har modtaget hørings svar i forbindelse med offentlighedsfaserne.

1. offentlighedsfase er foretaget i perioden 15. april til 9. maj 2008:

1. offentlighedsfase

Holbæk Kommune gennemførte i perioden 15. april til 9. maj 2008 1. offentlighedsfase i henhold til husdyrgodkendelseslovens § 55. Ansøgningen blev annonceret i lokalavisen By og Land og på Holbæk Kommunes hjemmeside.

Der indkom 2 kommentarer i 1. offentlighedsfase.

Kommentar 1:

Danmarks Naturfrednings Forening, Holbæk Afdeling gav kommentar, som primært var en generel betragtning i forhold til udvidelser af husdyrhold, der er under behandling i Holbæk Kommune.

Ad 1 og 2. Disse bemærkninger omhandler generelle betragtninger til udvidelse af husdyrbrug i Holbæk Kommune. Kommunen har ikke hjemmel til behandle ansøgningerne ud fra generelle betragtninger, det vil sige, at de skal behandles enkeltvis.

Kommentar 2:

Danmarks Sportsfiskerforbund gør opmærksom på, at der ligger udbringningsarealer tæt på Åmosen, og at de mener at den akkumulative effekt skal undersøges.

Disse bemærkninger omhandler generelle betragtninger til udvidelse af husdyrbrug i Holbæk Kommune. En konkret vurdering af anlæggets og udbringningsarealerne virkning på naturen i bred forstand, er foretaget i afsnit 4.11.

2. offentlighedsfase

Holbæk Kommune sendte udkastet til denne miljøgodkendelse i høring i 6 uger fra 9. juli til den 16. august 2010. Ansøger, ansøgers konsulent og alle naboer, der bor inden for en beregnede konsekvensradius for lugt (587 m), samt organisationer, der har bedt om udkastet, har haft udkastet til miljøgodkendelsen i høring.

Der er indkommet to kommentarer i 2. offentlighedsfase.

Kommentar 1:

Hørings svar fra en nabo på Bårupvej 3, omhandler placering af gylletank G3 og bemærkninger vedrørende et vejforløb.

Bemærkningen vedr. gylletank G3, skyldes at den er nævnt i udkastet. G3 skal ikke etableres i det endelige projekt og teksten rettes til. Sagen om vejforløbet er videresendt til kommunens vejafdeling, der vil undersøge sagen.

Kommentar 2:

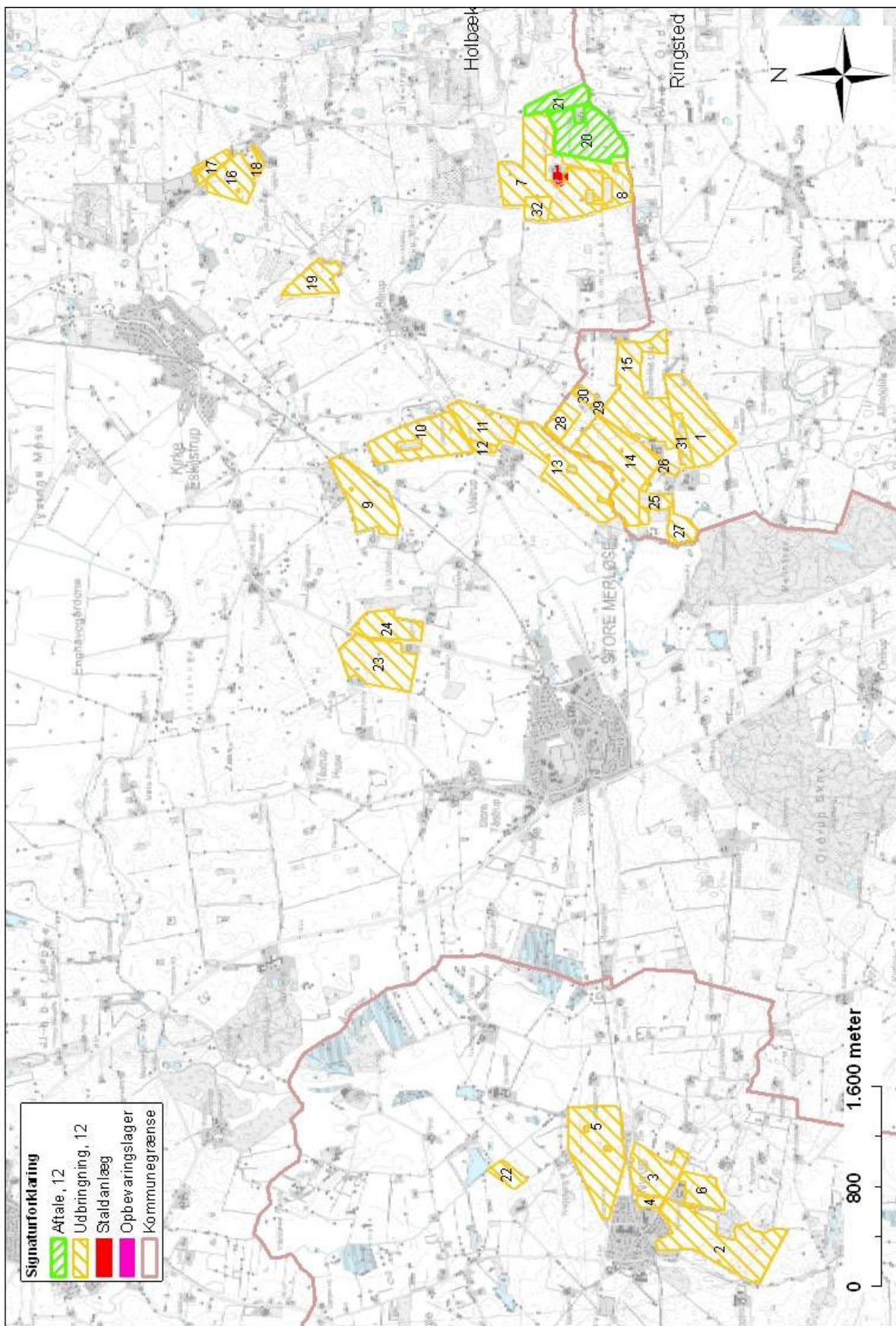
Ansøgers konsulent fra Landboforeningen Gefion, v/Piil Krogsgaard er kommet med kommentarer til et vilkår og til dele af godkendelsens tekst.

Kommunen har fastholdt vilkårene med enkelte forståelsesmæssige præciseringer og i den miljøtekniske vurdering er der fortaget afklarende sproglige rettelser.

6 Referenceliste

- Ansøgningsskema nr. 3239, version 8, indsendt via husdyrgodkendelse.dk med bilag.
- ”Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen. Tilladelse og godkendelse af husdyrbrug mv.” Skov og Naturstyrelsen 2007.
- ”Bilag til Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug” Skov og Naturstyrelsen 2007.
- ”Supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår efter § 29 i lov nr. 1572 af 20/12 2006 om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven)”. Miljøstyrelsen 2008.
- ”FAQ vedrørende lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug”. Miljøstyrelsen 2008 (løbende opdateret).
http://www.mst.dk/Virksomhed_og_myndighed/Landbrug/Husdyrgodkendelser/FAQ_husdyrlov.htm
- Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC); Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs. EU kommissionen, Juli 2003.
- Botanisk undersøgelse af fire naturområder i Ny Holbæk Kommune, Biomedica, Udarbejdet for LandboCentrum, Borup, dec. 2006.
- ”Vejledning om gødsknings- og harmoniregler for planperioden 1. august 2007 til 31. juli 2008”, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Plantedirektoratet 2007.
- ”Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug”. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. December 2006.
- ”Holbæk kommuneplan 2007-2018”, Holbæk 7. maj 2008.
- ”Holbæk kommunes Regulativ for erhversaffald”, Holbæk Kommune 2009.
- ”Kvælstofreduktion fra rodzonen til kyst for Danmark”, faglig rapport fra DMU nr. 616, 2007.
- ”Det faglige grundlag for kortværk vedrørende nitrat (overfladevand) og fosfor, Skov- og Naturstyrelsens notits fra jan. 2007:
- ”Økonomien i, landbrugets driftsgrene, 2005”, Fødevarerøkonomisk Institut, Serie B nr. 90, København, 2007.
- ”Miljøstyrelsens BAT-blade: Køling af gyllen i svinestalde 1”. udgave, oprettet: 19.05.2009, Miljøstyrelsen 2009.
- ”Miljøstyrelsens BAT-blade: Køling af gyllen i svinestalde 2”. udgave (høring), oprettet: 15.03.2004, revideret 23.03.2009, Miljøstyrelsen 2009.
- <http://www.naturdata.dk>
- <http://www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/Danmark/>
- ”Udkast til Vandplan 2010-15, Hovedvandopland 2.1 Kalundborg”, Forhøring, januar 2010, Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen.
- ”Udkast til Vandplan, Hovedvandopland 2.5 Smålandsfarvandet”, Forhøring, januar 2010, Miljøministeriet, By- og Landskabsstyrelsen.
- Bilag 1 til: ”Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven”. Miljøministeriet, miljøstyrelsen 2010.
- ”Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven”, Miljøministeriet, miljøstyrelsen 2010.
- ”Basisanalyse del, Vanddistrikt 30, Kommenteret kortsamling”, Vestsjællands Amt.
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr.294 af 31.03.2009.

Bilag 1: Oversigtskort over ejendommens udbringningsarealer – Stestrupvej 184

Bilag 2 Oversigt over bedriftens arealer fordelt på størrelse, jordbundstype, grundvandsindvindingsområde med særlig.... Og nitrat- og fosforklasse.

Adm marf	Mark	Ha	Sæd- skifte	N- Klasse 0 - Ha	N- Klasse 1 - Ha	N- Klasse 2 - Ha	N- Klasse 3 - Ha	Grund- vand - Ha	P- Klasse 0 - Ha	P- Klasse 1 - Ha	P- Klasse 2 - Ha	P- Klasse 3 - Ha
1	25-0	19,56 Ha	S2	19,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,56 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
2	1-0	31,42 Ha	S2	18,24 Ha	0,00 Ha	13,18 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	31,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha
3	4-0	12,47 Ha	S2	12,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,46 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha
4	4-1	1,79 Ha	S2	1,79 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,79 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
5	5-0	29,08 Ha	S2	29,08 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	29,08 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
6	8-0	7,40 Ha	S2	5,93 Ha	0,00 Ha	1,47 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	7,39 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha
7	11-0	33,69 Ha	S2	33,69 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	33,56 Ha	0,13 Ha	0,00 Ha
8	16-0	8,65 Ha	S2	8,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,64 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha
9	19-0	18,05 Ha	S2	18,05 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	17,98 Ha	0,07 Ha	0,00 Ha
10	20-0	19,41 Ha	S2	19,41 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,37 Ha	0,00 Ha	0,04 Ha	0,00 Ha
11	21-0	12,10 Ha	S2	12,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	12,10 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
12	21-1	1,31 Ha	S2	1,31 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,31 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
13	22-0	27,28 Ha	S2	27,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	27,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
14	23-0	26,92 Ha	S2	26,92 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	26,92 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
15	24-0	28,28 Ha	S2	28,28 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	28,26 Ha	0,01 Ha	0,01 Ha
16	30-0	9,80 Ha	S2	9,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
17	30-1	3,07 Ha	S2	3,07 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,07 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
18	30-3	0,94 Ha	S2	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,94 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
19	34-0	8,61 Ha	S2	8,61 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	8,60 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,01 Ha

22	10-0	3,53 Ha	S2	3,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,53 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
23	18-0a	19,58 Ha	S2	19,58 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	19,21 Ha	0,00 Ha	0,36 Ha	0,00 Ha
24	18-0b	9,90 Ha	S2	9,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	9,90 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
25	27-4	3,34 Ha	S2	3,34 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,34 Ha
26	26-1	1,71 Ha	S2	1,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,71 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha
27	26-0	4,52 Ha	S2	4,52 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,46 Ha	0,00 Ha	0,04 Ha	0,02 Ha
28	Obj-152	4,80 Ha	S2	4,80 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	4,80 Ha
29	27-0	0,63 Ha	S2	0,63 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,63 Ha
30	27-1	1,59 Ha	S2	1,59 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	1,59 Ha
31	25-p6	3,88 Ha	S2	3,88 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,88 Ha
32	11-p6	3,72 Ha	S2	3,72 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	3,72 Ha
	Total	357,05 Ha		342,40 Ha	0,00 Ha	14,65 Ha	0,00 Ha	0,00 Ha	214,81 Ha	123,52 Ha	0,65 Ha	18,07 Ha